

ZAKON

O INDUSTRIJSKOM VLASNIŠTVU U BOSNI I HERCEGOVINI

(„Službeni glasnik BiH“ 3/02)

GLAVA I - OSNOVNE ODREDBE I NAČELA

Član 1.

Sadržina zakona

Ovim zakonom uređuje se sticanje, sadržaj i zaštita slijedećih prava industrijskog vlasništva: patenata, robnih i uslužnih žigova, industrijskog dizajna i geografske oznake.

Član 2.

Predmet zaštite

1. Pronalazak se štiti patentom, odnosno patentom sa skraćenim trajanjem.
2. Znak, koji je podoban za razlikovanje roba, odnosno usluga štiti se žigom.
3. Novi oblik proizvoda ili njegovog dijela štiti se industrijskim dizajnom.
4. Oznaka koja označava geografsko porijeklo proizvoda, štiti se geografskom oznakom.

Član 3.

Materijalna i moralna prava

1. Priznanjem, odnosno registracijom prava industrijskog vlasništva po ovom zakonu, nosioci prava stiču materijalna i moralna prava.
2. Materijalna prava imaoca prava industrijskog vlasništva obuhvataju isključiva prava privrednog iskorištavanja i raspolaganja u skladu sa ovim zakonom.
3. Moralno pravo pronalazača, odnosno autora industrijskog dizajna je, da bude naznačen u prijavi i u svim ispravama koje se odnose na patent, odnosno industrijski dizajn.
4. Ako je tvorevina koja se štiti ovim zakonom rezultat stvaralačkog rada više lica, u ispravama iz stava 3. sva ta lica navode se kao stvaraoci.

Član 4.

Jednakost stranih i domaćih lica

1. Strana pravna i fizička lica u pogledu zaštite prava industrijskog vlasništva u Bosni i Hercegovini uživaju ista prava kao i domaća fizička i pravna lica i s njima izjednačena lica, ako to proizilazi iz međunarodnih ugovora i konvencija kojima je pristupila, odnosno koje je ratifikovala Bosna i Hercegovina (u daljem tekstu: međunarodni ugovori i konvencije) ili iz primjene načela reciprociteta.
2. Postojanje reciprociteta pretpostavlja se dok se ne dokaže suprotno.

Član 5.

Zahtjev za sticanje prava industrijskog vlasništva

1. Sticanje pojedinih prava industrijskog vlasništva u Bosni i Hercegovini ostvaruje se podnošenjem prijave Institutu za standarde, mjeriteljstvo i intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Institut), odnosno ispostavama Instituta u skladu sa ovim zakonom.

2. Institut prima također prijave, kojima se zahtijeva sticanje prava industrijskog vlasništva u inostranstvu, ako je to u skladu sa međunarodnim ugovorima i konvencijama.
3. Sticanje prava industrijskog vlasništva u Bosni i Hercegovini može se zahtijevati i prijavom podnesenom u inostranstvu koja nije podnesena Institutu, ukoliko je to u skladu sa međunarodnim ugovorima i konvencijama. Pravni učinak priznatih prava industrijskog vlasništva iz takvih prijava je izjednačen sa pravima industrijskog vlasništva koja su priznata na osnovu nacionalnih prijava, osim ako nije međunarodnim ugovorom ili konvencijom drugačije određeno.
4. Strane ili međunarodne prijave iz st. 2. i 3. moraju biti u skladu sa odgovarajućim međunarodnim ugovorom ili konvencijom, koji su osnova za njihovo podnošenje.
5. Pojedinačna prava industrijskog vlasništva za koje je prijava podnesena u inostranstvu, u skladu sa stavom 3., ne mogu se steći na osnovu prijave, ukoliko je za sticanje istog prava podnesena strana ili međunarodna prijava.
6. Stavovi 1. i 2. ne odnose se na povjerljive pronalaskе.

Član 6. **Načelo prvenstva**

Od datuma podnesene uredne prijave patenta, žiga ili industrijskog dizajna kod Instituta podnosilac prijave ima pravo prvenstva u odnosu na svakog drugog podnosioca, koji za isti pronalazak, znak ili oblik proizvoda ili njegovog dijela podnese prijavu kasnije.

Član 7. **Izložbeno (sajamsko) pravo prvenstva**

1. Lice, koje na službenoj ili službeno priznatoj međunarodnoj izložbi shodno Konvenciji o međunarodnim izložbama, u Bosni i Hercegovini ili u drugim državama članicama Međunarodne unije za zaštitu industrijskog vlasništva (u daljem tekstu: Pariska unija) ili Svjetske trgovinske organizacije (u daljem tekstu: WTO) izloži pronalazak, odnosno oblik proizvoda ili njegovog dijela ili upotrijebi znak za označavanje roba i usluga, može u roku od tri mjeseca od dana zatvaranja izložbe, zahtijevati u prijavi pravo prvenstva od prvog dana izlaganja, odnosno dana upotrebe na izložbi prijavljenog pronalaska, oblika proizvoda, odnosno znaka.
2. Lice, koje zahtijeva priznanje prava prvenstva iz stava 1., dužno je da dostavi pismenu potvrdu nadležnog organa države članice Pariske unije ili WTO u kojoj je izložba održana, u kojoj su navedeni podaci o vrsti izložbe, mjestu njenog održavanja, datumu otvaranja i zatvaranja izložbe i prvom danu izlaganja, odnosno danu upotrebe.
3. Potvrda iz stava 2. za izložbe održane u Bosni i Hercegovini, izdaje nadležna privredna komora.

Član 8. **Unijsko pravo prvenstva**

1. Pripadniku države članice Pariske unije ili WTO, koji je u nekoj državi članici Pariske nije, odnosno WTO, podnio prvu prijavu za isti pronalazak, oblik proizvoda, odnosno njegovog dijela ili znak, priznat će se pravo prvenstva u Bosni i Hercegovini, ako to zatraži, i to: za patent u roku od 12 mjeseci, a za industrijski dizajn ili žig u roku od šest mjeseci, računajući od dana podnošenja prve prijave.
2. Lice koje zahtijeva pravo prvenstva iz stava 1. mora u prijavi, koja je podnesena kod Instituta u roku iz stava 1., navesti bitne podatke o prijavi na koju se poziva (država, datum podnošenja i broj prijave).
3. Na zahtjev Instituta ili suda, u slučaju spora, lice koje zahtijeva pravo prvenstva mora priložiti prepis prve prijave, ovjeren od nadležnog organa države članice Pariske unije ili WTO kod kojeg je podnio prvu prijavu.

Član 9.
Višestruko pravo prvenstva

1. Podnosilac prijave može zahtijevati priznanje višestrukog prava prvenstva na osnovu više ranije podnesenih prijava u jednoj ili više zemalja članica Pariske unije ili WTO, pod uvjetima iz člana 8.
2. U slučaju zahtijevanja višestrukog prava prvenstva rokovi, koji prema članu 8. teku od datuma prvenstva, računaju se od datuma prvenstva prve prijave.

Član 10.
Računanje rokova prvenstva

1. Priznanjem prava prvenstva iz člana 7. ne produžavaju se rokovi iz člana 8. odnosno 9.
2. Priznanje prava prvenstva u smislu čl. 7., 8. i 9. ima za posljedicu da se datum podnošenja prijave, koja je osnov za priznanje tog prava, računa kao datum podnošenja prijave u Bosni i Hercegovini, na koju se to pravo odnosi.
3. Institut neće priznati pravo prvenstva u skladu sa čl. 7., 8. i 9. ako podnosilac prijave ne dostavi odgovarajući dokument u rokovima utvrđenim provedbenim propisom.

Član 11.
Propisi koji se primjenjuju u postupku pred Institutom

1. Pitanja postupka koji se vodi pred Institutom, bliže se uređuju propisima za provođenje ovog zakona (u daljem tekstu: provedbeni propisi), koje donosi direktor Instituta.
2. Za pojedina pitanja koja nisu uređena ovim zakonom i provedbenim propisima, primjenjivat će se odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Član 12.
Ovlaštenja Instituta

1. Postupak za sticanje, održavanje, promet i prestanak prava industrijskog vlasništva vodi Institut.
2. Protiv odluka Instituta donijetih u prvom stepenu, kojima je odlučeno o predmetu postupka, dopuštena je žalba Komisiji za žalbe Instituta u roku od 15 dana. Provedbenim propisom bliže se uređuje osnivanje, nadležnost i postupak rada Komisije za žalbe.
3. Protiv rješenja Instituta donijetog u drugom stepenu žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Sudu Bosne i Hercegovine. Tužba se neposredno podnosi Institutu.

Član 13.
Takse i naknade u postupku sticanja i održavanja prava industrijskog vlasništva

1. Za sve radnje u postupku sticanja, održavanja, prometa i prestanka prava industrijskog vlasništva i za pružanje informacijskih usluga plaćaju se takse saglasno važećem propisima kojima se uređuju državne administrativne takse (u daljem tekstu: takse) i naknade posebnih troškova postupka (u daljem tekstu: troškovi postupka) u visini određenoj posebnom tarifom, koju donosi Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, na prijedlog direktora Instituta.
2. Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine je nadležno za zaključivanje međunarodnih ugovora i sporazuma iz oblasti industrijskog vlasništva.

Član 14.
Registri - javne knjige

1. Institut vodi, za svako pojedinačno pravo industrijskog vlasništva, slijedeće registre:

- a) registar prijava za priznanje prava industrijskog vlasništva;
  - b) registar priznatih prava industrijskog vlasništva, i
  - c) registar zastupnika za zaštitu industrijskog vlasništva.
2. Registri iz stava 1. su javni i dostupni trećim licima na uvid.
  3. Spise priznatih prava zainteresovana lica mogu razgledati na usmeni zahtjev, samo u prisustvu službenog lica.
  4. Sadržina registara iz stava 1. propisat će se provedbenim propisom.
  5. Registri iz stava 1. vode se u elektronskoj formi, uvezani u jedinstveni informacioni sistem industrijskog vlasništva Bosne i Hercegovine.

Član 15.
Službeni glasnik Instituta

Podaci o pravima koji su regulisani ovim zakonom, a koji su upisani u registre, objavljuju se u Službenom glasniku kojeg izdaje Institut (u daljem tekstu: Službeni glasnik).

Član 16.
Zastupanje

1. Fizička i pravna lica koja se bave zastupanjem u postupku zaštite prava industrijskog vlasništva pred Institutom, moraju biti upisana u registar zastupnika, kojeg vodi Institut.
2. U registar zastupnika iz stava 1., upisuju se pravna i fizička lica koja ispunjavaju uvjete utvrđene posebnim propisom.
3. Strana pravna ili fizička lica ostvaruju prava iz ovog zakona u postupku pred Institutom samo preko zastupnika, koji je ovlašten za zastupanje.

Član 17.
Pružanje informacija

1. Institut je dužan svakom licu omogućiti pristup dokumentaciji o pravima industrijskog vlasništva, izuzev dokumentacije koja se u postupku do objave smatra službenom tajnom.
2. Institut pruža informacije o stanju tehnike, koje su sadržane u patentnim dokumentima i obavlja usluge pretraživanja prijavljenih i priznatih prava industrijskog vlasništva, usluge na području informisanja i dokumentacije, za koje se plaćaju odgovarajući troškovi.
3. Usluge pretraživanja za strana lica obavljaju se preko ovlaštenih zastupnika.
4. Edukacija korisnika obavljat će se u ispostavama Instituta.

Član 18.
Redoslijed ispitivanja prijava

1. Prijave se ispituju po redoslijedu određenom datumom njihovog podnošenja.
2. Izuzetno od odredbe stava 1. prijava se može ispitivati po hitnom postupku:
  - a) u slučaju sudskog ili drugog spora, uz obavezu podnošenja zahtjeva za hitno ispitivanje i dokaza o postojanju spora;

- b) ako je podnesen zahtjev za međunarodno registrovanje žiga;
- c) ako je, saglasno drugim propisima, neophodno izvršiti hitnu registraciju, u određenom roku;
- d) na poseban zahtjev podnosioca prijave.

GLAVA II - VRSTE PRAVA INDUSTRIJSKOG VLASNIŠTVA

Odjeljak 1. - PATENT

Član 19.

Patentibilni pronalasci

1. Patent je pravo kojim se štiti pronalazak iz bilo kog područja tehnike, koji je nov, *koji ima inventivnu razinu* i koji se može industrijski primijeniti.
2. Ne smatraju se pronalascima u smislu stava 1., naročito:
  - a) otkrića, naučne teorije i matematičke metode;
  - b) estetske tvorevine;
  - c) planovi, pravila i metode za izvođenje umnih aktivnosti, igara ili privrednih aktivnosti;
  - d) programi računara;
  - e) prikazivanje informacija definisano samim sadržajem tih informacija.
3. Odredba stava 2. primjenjuje se samo u obimu u kojem je predmet prijave za zaštitu pronalaska navedeni element ili aktivnost posmatrana kao takva.

Član 20.

Izuzeci od patentibilnosti

1. Patent ne može biti dodijeljen za:
  - a) pronalaskе čije bi objavljivanje ili iskorištavanje bilo protivno javnom poretку ili moralu;
  - b) pronalaskе hirurškog ili dijagnostičkog postupka ili postupka liječenja koji se primjenjuje neposredno na živom ljudskom ili životinjskom organizmu, osim pronalazaka koji se odnose na proizvode, materije ili smjese koje se upotrebljavaju pri takvom postupku.

Član 21.

Novost pronalaska

1. Pronalazak je nov ako nije obuhvaćen stanjem tehnike.
2. Pod stanjem tehnike podrazumijeva se sve što je učinjeno dostupnim javnosti u svijetu, pisanim ili usmenim putem, upotrebom ili na bilo koji drugi način prije datuma podnošenja prijave patenta.
3. Stanjem tehnike obuhvaćena je i sadržina prijava koje su bile podnesene Institutu prije datuma iz stava 2. ili su bile objavljene na taj dan ili kasnije, a naročito:
  - a) nacionalne patentne prijave;
  - b) prijave za evropski patent, ako se njima zahtijeva zaštita u Bosni i Hercegovini;

c) prijave podnesene na osnovu Ugovora o saradnji u oblasti patenata (PCT), ako se njima zahtijeva zaštita u Bosni i Hercegovini.

4. Smatra se da je pronalazak obuhvaćen stanjem tehnike ako je postao dostupan javnosti objavom, izlaganjem, prikazivanjem ili upotrebom na način koji stručnjacima omogućava da ga primijene.

Član 22.

Objavljivanja koja ne oduzimaju novost

1. Prilikom primjene člana 20., objavljivanje pronalaska neće oduzeti novost pronalasku, ako je do objavljivanja došlo šest mjeseci prije podnošenja prijave patenta i ako je prijavljivanje neposredna ili posredna posljedica:

a) očigledne zloupotrebe u odnosu na podnosioca prijave ili njegovog pravnog prethodnika, ili

b) činjenice da je podnosilac prijave ili njegov pravni prethodnik izložio pronalazak na službenoj ili službeno priznatoj izložbi po Konvenciji o međunarodnim izložbama, pod uvjetom da podnosilac naznači u prijavi da je pronalazak bio izložen i dostavi dokaz o tome u roku i pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom.

Član 23.

Inventivni nivo

1. Smatra se da pronalazak ima inventivni nivo ako rješenje određenog problema za stručnjaka iz odgovarajuće oblasti na očigledan način, ne proizilazi iz stanja tehnike.

2. Ako su stanjem tehnike obuhvaćeni i dokumenti iz člana 21. stav 3. ti se dokumenti ne uzimaju u obzir pri ocjeni inventivnog nivoa.

Član 24.

Industrijska primjenljivost

Smatra se da je pronalazak industrijski primjenljiv ako je predmet pronalaska tehnički izvodljiv i ako se može proizvesti ili upotrijebiti u bilo kojoj oblasti industrije i u poljoprivredi.

Član 25.

Dopunski patent

Dopune ili poboljšanja pronalaska štite se dopunskim patentom.

Član 26.

Patent sa skraćenim trajanjem

1. Izuzev pronalaska za postupak, biljnu vrstu i životinjsku pasminu, patentom sa skraćenim trajanjem može se zaštititi:

a) pronalazak koji ispunjava uvjete patentibilnosti;

b) pronalazak koji je nov, industrijski primjenljiv i koji ima inventivni nivo.

2. Odredbe ovog zakona koje se odnose na patent shodno se primjenjuju na patent sa skraćenim trajanjem, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

1. Pravo na zaštitu pronalaska

Član 27.

Pronalazač i prava pronalazača

1. Pravo na zaštitu pronalaska izvorno pripada pronalazaču. U postupku za dodjelu patenta pronalazačem se smatra lice koje je prvo podnijelo urednu prijavu, osim ako iz prijave ne proizilazi drugačije ili ako odlukom suda nije određeno drugo lice kao pronalazač.
2. Ako je pronalazak nastao zajedničkim radom više pronalazača, pravo na patent pripada svim pronalazačima.
3. Pronalazač je lice koje je stvorilo pronalazak svojim radom.
4. Fizičko ili pravno lice koje nije pronalazač stiče pravo na zaštitu pronalaska na osnovu zakona, pravnog posla ili nasljeđivanja.

2. Postupak za priznanje patenta

Član 28. Podnošenje prijave

1. Postupak za priznanje patenta pokreće se podnošenjem prijave za priznanje patenta (u daljem tekstu: prijava), u skladu sa ovim zakonom i na način utvrđen provedbenim propisom.
2. Za svaki pronalazak podnosi se posebna prijava.
3. Jednom prijavom može se zahtijevati zaštita za više pronalazaka, samo ako su ti pronalasci međusobno tako povezani da ostvaruju jedinstvenu pronalazačku zamisao (jedinstvo pronalaska).
4. Patent sa skraćenim trajanjem zahtjeva se podnošenjem prijave, a najkasnije u roku od 12 mjeseci počev od dana podnošenja prijave patenta. Po isteku ovoga roka zahtjev nije moguće izmijeniti

Član 29. Sadržina prijave

1. Prijava mora sadržavati:
  - a) zahtjev za priznanje patenta;
  - b) opis pronalaska;
  - c) jedan ili više patentnih zahtjeva;
  - d) crteže na koje se pozivaju opis pronalaska i patentni zahtjevi, ukoliko je to potrebno;
  - e) apstrakt.
2. Smatra se da je prijava podnesena ako udovoljava uvjetima iz stava 1.
3. Svi drugi sastojci i prilozi koji se dostavljaju uz prijavu podnose se na način i u broju primjeraka propisanim provedbenim propisom.

Član 30. Zahtjev za priznanje patenta

1. Zahtjev za priznanje patenta mora da sadrži:
  - a) ime, odnosno naziv i adresu podnosioca prijave;
  - b) ime i adresu pronalazača, odnosno napomenu da pronalazač ne želi da bude naveden u prijavi;

c) naziv pronalaska, koji mora da odražava suštinu pronalaska.

2. Ako pronalazač ne želi da njegovo ime bude navedeno u zahtjevu za priznanje patenta, kao ni u drugim ispravama propisanim ovim zakonom, podnosilac prijave je dužan da uz zahtjev za priznanje patenta, a najkasnije u roku od 90 dana od datuma podnošenja prijave, dostavi Institutu pisanu izjavu pronalazača o tome.

3. Pronalazač može tokom postupka zaštite, a najkasnije do objavljivanja prijave patenta, povući svoju izjavu da ne želi da mu ime bude navedeno u prijavi, kao ni u drugim ispravama propisanim ovim zakonom.

Član 31. **Opis pronalaska**

1. Pronalazak se mora opisati u prijavi na način dovoljno jasan i detaljan, tako da ga stručnjak iz odgovarajuće oblasti može izvesti.

2. Ako se pronalazak odnosi na živi biološki materijal i ako ga nije moguće primijeniti na osnovu opisa pronalaska, smatrat će se da opis pronalaska ispunjava uvjet iz stava 1. ako je uzorak prirodno obnovljivog živog biološkog materijala deponovan u nadležnoj ustanovi najkasnije na dan podnošenja prijave.

3. Pod nadležnom ustanovom iz stava 2. podrazumijeva se ustanova koja je određena na osnovu Budimpeštanskog sporazuma o priznanju depozita mikroorganizama radi postupka patentiranja, zaključenog 1977. godine.

Član 32. **Patentni zahtjevi**

1. Patentnim zahtjevima određuje se obim i predmet zaštite pronalaska.

2. Patentni zahtjevi moraju biti jasni, sažeti i u cjelosti potkrijepljeni opisom pronalaska.

Član 33. **Abstrakt**

Abstrakt je kratak sadržaj suštine pronalaska koji služi isključivo u svrhu tehničkog informisanja i nema utjecaja na obim tražene zaštite.

Član 34. **Datum podnošenja prijave**

1. Za priznanje datuma podnošenja prijave potrebno je da prijava podnesena Institutu na taj dan sadrži sljedeće:

a) zahtjev da se traži priznanje patenta odnosno patenta sa skraćenim trajanjem;

b) ime, odnosno naziv i adresu podnosioca prijave;

c) opis pronalaska i jedan ili više patentnih zahtjeva, ukoliko na prvi pogled nisu protivni odredbama čl. 31. i 32. i provedbenim propisima.

2. Na prijavu koja ispunjava uvjete iz stava 1. upisuje se broj prijave i datum njenog prijema u Institutu, o čemu se, na zahtjev podnosioca, izdaje potvrda.

3. Ako utvrdi da nisu ispunjeni uvjeti iz stava 1., Institut će pozvati podnosioca prijave da otkloni nedostatke u roku koji je utvrđen provedbenim propisom.

4. Ako podnosilac prijave ne postupi u skladu sa pozivom Instituta u propisanom roku, prijava će se zaključkom odbaciti.
5. Ako podnosilac prijave u određenom roku otkloni nedostatke, takvoj prijavi priznat će se kao datum podnošenja prijave datum prijema uredne prijave.
6. Ako utvrdi da je prijava upisana u registar prijava, a ne ispunjava uvjete iz stava 1., Institut će donijeti zaključak o brisanju takve prijave iz registra.

Član 35.

Naknadne izmjene u prijavi

1. Prijava kojoj je utvrđen datum podnošenja ne može biti naknadno izmijenjena proširenjem obima zaštite pronalaska, čija se zaštita traži.
2. Izmjene i dopune podataka sadržanih u prijavi kojima se ne proširuje obim zaštite mogu se vršiti do okončanja postupka.

Član 36.

Ispitivanje prijave

1. Nakon utvrđivanja datuma podnošenja prijave, Institut ispituje:
  - a) da li prijava sadrži sve elemente utvrđene članom 29. i provedbenim propisom i da li oni u pogledu urednosti ispunjavaju propisane uvjete;
  - b) da li je u prijavi naznačen pronalazač, odnosno da li postoji njegova izjava da ne želi da bude naveden u prijavi;
  - c) da li je predmet prijave na prvi pogled u skladu sa odredbom člana 19. stav 2., člana 20. i člana 26., ukoliko je predmet prijave patent sa skraćenim trajanjem;
  - d) da li je podnesena posebna prijava za svaki pronalazak, ako prijava na prvi pogled ne ispunjava uvjete jedinstva pronalaska u smislu člana 28. stav 3.;
2. Ako ispitivanjem navedenih uvjeta iz stava 1. utvrdi da prijava nije u skladu sa odredbom stava 1., Institut će pismeno, uz navođenje razloga pozvati podnosioca prijave da je uredi u roku koji ne može biti duži od 90 dana od dana dostavljanja poziva.
3. Na obrazloženi zahtjev podnosioca prijave Institut će produžiti rok iz stava 2., ali najduže za 90 dana od dana isteka roka iz stava 2.
4. Za sve prijave dovedene u uredno stanje u smislu odredaba ovog člana, priznat će se pravo prvenstva prve prijave.

Član 37.

Odbacivanje prijave i obustavljanje postupka

1. Ako podnosilac prijave u ostavljenom roku ne postupi prema pozivu Instituta ili ne plati taksu i troškove postupka za njeno uređenje, prijava će se zaključkom odbaciti.
2. Ako se podnosilac prijave pismeno izjasni u toku postupka da odustaje od svog zahtjeva, postupak će se zaključkom obustaviti.

Član 38.

Odbijanje prijave

1. Institut donosi rješenje o odbijanju prijave patenta ako je podnesena prijava za pronalazak koji se ne može zaštititi patentom u smislu člana 19. stav 2. i člana 20. odnosno člana 26. ukoliko je podnesena prijava patenta sa skraćenim trajanjem.

2. Prijava koja ne ispunjava uvjete iz člana 19. stav 2. i člana 20. odnosno člana 26. se ne objavljuje.

Član 39.

Pretvaranje u prijavu industrijskog dizajna

1. Do okončanja postupka po prijavi, podnosilac prijave može podnijeti zahtjev za pretvaranje prijave patenta u prijavu za priznanje industrijskog dizajna, pod uvjetom da plati propisanu taksu i troškove postupka.

2. Prijava za priznanje industrijskog dizajna zadržava datum podnošenja prijave patenta.

Član 40.

Objavljivanje prijave

1. Ako prijava ispunjava uvjete iz člana 36. i ako su plaćene takse i troškovi postupka za njeno objavljivanje, Institut donosi zaključak o objavljivanju prijave u Službenom glasniku.

2. Prijava se objavljuje nakon isteka 18 mjeseci od datuma podnošenja prijave, odnosno od datuma zatraženog prava prvenstva. Na zahtjev podnosioca prijave i uz plaćanje propisane takse i troškova postupka, prijava se može objaviti i ranije, ali ne prije isteka roka od 90 dana od datuma njenog podnošenja Institutu.

3. Objava prijave sastoji se od objave bibliografskih podataka o prijavi, abstrakta i karakterističnog crteža ukoliko postoji, što se utvrđuje provedbenim propisom.

4. Objavljena prijava postaje dostupna javnosti.

5. Neobjavljena prijava može se razgledati samo na osnovu pismene saglasnosti podnosioca prijave.

Član 41.

Dodjela patenta

1. Poslije objave prijave patenta Institut izdaje rješenje o dodjeli patenta. Kao datum dodjele patenta smatra se datum objave patenta u Službenom glasniku.

2. Rješenjem o dodjeli patenta određuje se i obim zaštite određen sadržinom prihvaćenih patentnih zahtjeva.

3. Dodijeljeni patent se upisuje u registar патената.

4. Institut će donijeti rješenje o dodjeli patenta ako podnosilac prijave u određenom roku plati troškove izdavanja patenta, odnosno isprave o patentu i štampanja patentnog spisa.

5. Podaci o sadržini isprave o patentu i patentnog spisa propisuju se provedbenim propisom.

Član 42.

Podnošenje dokaza

1. Najkasnije do isteka devete godine trajanja patenta nosilac patenta ili imalac isključivog prava iz patenta dužan je Institutu priložiti pismene dokaze o tome da patentirani pronalazak ispunjava sve uvjete iz čl. 19., 20., 21., 23. i 24.

2. Ako nosilac patenta ili imalac isključivog prava iz patenta ne postupi po stavu 1. prestaje važnost dodijeljenog patenta najkasnije danom isteka desete godine njegove važnosti.

3. Nosilac patenta odnosno imalac isključivog prava iz patenta obavezno mora priložiti dokumenta iz stava 1., kada protiv trećeg lica podnese tužbu zbog povrede prava iz patenta. U tom slučaju Institut će po hitnom postupku donijeti rješenje u skladu sa članom 44.

Član 43.

Pismeni dokazi

1. Kao dokaz iz člana 42. Institut će prihvatiti dodijeljeni evropski patent za isti pronalazak, preveden na jedan od službenih jezika Bosne i Hercegovine.

2. Ako za isti pronalazak nije uložena prijava za evropski patent, kao dokaz iz stava 1. Institut će prihvatiti prijevod patenta za isti pronalazak na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine, kojeg je po potpunom ispitivanju dodijelila neka ustanova, koja u smislu člana 32. Ugovora o saradnji u oblasti patenata (PCT) ima status međunarodne ustanove za prethodno ispitivanje ili drugi patentni Institut s kojim je Institut sklopio odgovarajući sporazum.

3. Kada je dokaz predložen na osnovu stava 2., nosilac patenta ili imalac isključivog prava iz patenta mora obavezno priložiti spisak i kopije svih ostalih dokumenata, koji bi mogli poslužiti kao dokaz, uključujući i podatke o patentima koji su bili odbačeni.

4. Kada nosilac patenta ili imalac isključivog prava iz patenta ne raspolaže dokazima iz st. 1. i 2., može zahtijevati da Institut zatraži potrebne podatke, odnosno mišljenje nadležne ustanove za izdavanje rješenja. U tom slučaju nosilac patenta ili imalac isključivog prava iz patenta plaća sve takse i ostale stvarne troškove za dobijanje mišljenja, odnosno podataka.

5. Ako nosilac patenta ili imalac isključivog prava iz patenta prilikom podnošenja dokaza iz ovog člana ne plati takse i troškove postupka ili ako ne predloži prijevod dokaza na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine, smatrat će se da dokazi nisu ni podneseni.

Član 44.

Izdavanje konačnog rješenja

1. Na osnovu predloženih dokaza i drugih dokumenata iz člana 43. stav 4. Institut će izdati jedno od slijedećih rješenja:

a) rješenje kojim će utvrditi da pronalazak ispunjava sve uvjete iz čl. 19., 20., 21., 23. i 24.;

b) rješenje kojim se utvrđuje da pronalazak djelimično ispunjava uvjete iz čl. 19., 20., 21., 23. i 24. i kojim će, u odgovarajućem obimu, suziti dalje važenje patentnog zahtjeva, odnosno patentnih zahtjeva;

c) rješenje o oglašavanju ništavnim, ako pronalazak danom podnošenja patentne prijave nije ispunjavao uvjete za patentnu zaštitu po ovom zakonu.

2. Prije izdavanja rješenja iz stava 1. tač. b) i c) Institut će prethodno pismeno obavijestiti imaooca patenta o razlozima zbog kojih ne može priznati pravo ili ga ne može priznati u traženom obimu i pozvati ga da se u roku od 90 dana izjasni o tim razlozima i eventualno otkloni nedostatke.

3. Ako imalac patenta u roku iz stava 2. ne postupi po zahtjevu Instituta, odnosno ne saglasi se sa promjenom zahtjeva koje predloži Institut, patent će se u cjelini ili djelimično oglasiti ništavnim sa dejstvom od dana dodjele patenta (*ex tunc*).

4. Svaki patent, za koji je izdato rješenje o promjeni patentnih zahtjeva, ponovo se objavljuje. Izmijenjeni patentni zahtjevi ne mogu imati zaštitu izvan obima zaštite priznate prvobitnim patentnim zahtjevima.

Član 45.
Dodijeljeni evropski patent kao dokaz

1. Za patent koji važi u Bosni i Hercegovini na osnovu prijave podnesene u inostranstvu u skladu sa članom 5. stav 3., smatra se da su odredbe čl. 42. i 43. neposredno ispunjene, ako je patent po provedenom potpunom ispitivanju dodijelio Evropski patentni Zavod.
2. Rješenje o dodjeli patenta iz stava 1. važi kao rješenje doneseno po članu 44.
3. Za patent sa skraćenim trajanjem ne primjenjuju se odredbe člana 44.

Član 46.
Dopunski patent

1. Ako podnosilac prijave ili nosilac patenta dopuni ili usavrši svoj pronalazak za koji je podnio prijavu (osnovna prijava) ili mu je dodijeljen patent (osnovni patent), može u roku od 18 mjeseci od dana podnošenja osnovne prijave zatražiti dopunski patent.
2. Dopunski patent nije moguće tražiti za patent sa skraćenim trajanjem.
3. Odricanjem od osnovne patentne prijave obustavlja se postupak po dopunskoj prijavi.

Član 47.
Pretvaranje dopunskog patenta u osnovni

1. Na zahtjev imaoca patenta nadležni sud će utvrditi da je dopunski patent postao osnovni, ako je rješenje o dodjeli patenta oglašeno ništavnim ili ako je osnovni patent prestao da važi.
2. Zahtjev iz stava 1. nosilac patenta mora podnijeti najkasnije u roku od tri mjeseca od dana kada je rješenje o oglašavanju ništavnim osnovnog patenta postalo pravosnažno, odnosno od dana prestanka njegove važnosti.
3. Ako dopunski patent postane osnovni patent, na zahtjev nosioca patenta drugi dopunski patenti u odnosu na taj novi patent postaju dopunski.

3. Patent za povjerljivi pronalazak

Član 48.
Povjerljive prijave

1. Prijave domaćih pravnih i fizičkih lica, koje se odnose na odbranu države, smatraju se povjerljivim i i podnose nadležnim ministarstvima odbrane.
2. Protiv rješenja nadležnih ministarstva iz stava 1., donesenih u upravnom postupku, nije dozvoljena žalba.

Član 49.
Ustupanje

1. U slučaju da nadležna ministarstva odbrane utvrde da pronalasci nisu povjerljivi, dostavljaju prijavu Institutu, koji nastavlja postupak po ovom zakonu.
2. Ako nadležna ministarstva odbrane, nakon priznanja patenta za povjerljivi pronalazak, utvrdi da pronalazak nije povjerljiv, dostavit će Institutu cjelokupni spis koji se odnosi na taj patent. Kada Institut primi spis, upisat će patent u registar patenata i izdati nosiocu ispravu o patentu i patentni spis i objaviti podatke o patentu na način i pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom.

Član 50.

Iskorištavanje patenta za povjerljivi pronalazak

1. Nadležna ministarstva odbrane ima isključivo pravo da koriste povjerljive pronalaskе i da njima raspolažu.
2. Za povjerljive pronalaskе za koje je dodijeljen patent, pronalazaču pripada jednokratna naknada, bez obzira na to koliko se pronalazak koristi u odbrambene svrhe.
3. Visinu naknade iz stava 2. utvrđuju sporazumno podnosilac prijave i nadležna ministarstva odbrane. Ako se ne postigne sporazum, podnosilac prijave može tražiti da nadležni sud u vanparničnom postupku utvrdi visinu naknade.

Član 51.

Tajnost povjerljivog pronalaska

1. Patent za povjerljivi pronalazak se ne objavljuje.
2. Zaštitu povjerljivog pronalaska u inostranstvu domaće pravno ili fizičko lice može tražiti samo uz saglasnost nadležnih ministarstava odbrane.

Član 52.

Pronalasci od značaja za bezbjednost države

1. Odredbe čl. 48., 49., 50. i 51. važe i za prijave domaćih pravnih i fizičkih lica, koje su od značaja za bezbjednost države.
2. Prijave iz stava 1. podnose se nadležnim ministarstvima unutrašnjih poslova.

Član 53.

Ocjena Instituta o povjerljivosti pronalaska

1. Ako Institut primi prijavu za koju ocijeni da se odnosi na povjerljivi pronalazak, o tome će obavijestiti podnosioca prijave i pozvati ga da se u određenom roku izjasni na navode Instituta.
2. Ako se podnosilac prijave saglasi sa ocjenom Instituta, Institut će takvu prijavu dostaviti nadležnom ministarstvu na dalji postupak.
3. Ako se podnosilac prijave ne saglasi sa navodima Instituta i svoje mišljenje potkrijepi dokazima koje Institut prihvati, Institut će nastaviti postupak za dodjelu patenta u skladu sa ovim zakonom.
4. Ako se podnosilac prijave ne saglasi sa ocjenom Instituta, a svoje mišljenje ne potkrijepi ili ga ne potkrijepi dovoljnim dokazima, Institut će donijeti zaključak o svojoj nenadležnosti i ustupit će prijavu nadležnim ministarstvima.

4. Sadržina, sticanje i obim prava na patent

Član 54.

Isključiva prava iz patenta

1. Patent garantuje nosiocu patenta slijedeća isključiva prava:
  - a) ako je predmet patenta proizvod: zabranu trećim licima, da bez njegove dozvole, izrađuju, upotrebljavaju, nude na prodaju, prodaju ili za te namjene uvoze zaštićeni proizvod;
  - b) ako je predmet patenta postupak: da zabrani trećim licima, da bez njegove dozvole, upotrebljavaju postupak, nude na prodaju, prodaju ili za te namjene uvoze takav proizvod koji je dobijen direktno tim postupkom.

2. Nosioци patenata imaju pravo da putem ugovora ili nasljeđivanjem prenose prava i zaključuju ugovore o licenci.
3. Stav 2. na odgovarajući način se primjenjuje i na podnosioca prijave.

Član 55.
Ograničenje isključivih prava

1. Isključiva prava iz člana 54. ne odnose se, na:
  - a) radnje koje se odnose na ličnu i nekomercijalnu upotrebu predmeta patenta;
  - b) ispitivanja i opite svih vrsta koja se odnose na predmet patenta, neovisno od njihove konačne namjene;
  - c) neposredno i pojedinačno spravljanje lijekova u apotekama u skladu sa ljekarskim uputstvom ili receptom i radnje, koje se neposredno odnose na takav način pripremanja lijekova;
  - d) upotrebu sredstava, koja su predmet patenta, na brodovima drugih država, u brodskom trupu, u strojevima, opremi, aparatima i drugom priboru, kada samo privremeno ili slučajno uđu u akvatorij Bosne i Hercegovine, pod uvjetom da su ta sredstva upotrebljena isključivo za potrebe broda;
  - e) upotrebu sredstava, koja su predmet patenta, u konstrukciji ili radu naprava za kretanje po zraku ili zemlji drugih država, ili u priboru tih naprava, kada bi se privremeno ili slučajno zatekli na teritoriji Bosne i Hercegovine,
  - f) radnje, predviđene u članu 27. Konvencije o međunarodnoj civilnoj avijaciji, od 7. decembra 1944 godine, ako se te radnje odnose na letjelice neke države koja koristi beneficije sadržane u navedenom članu.

Član 56.
Pravo ranije upotrebe

1. Patent, odnosno patent sa skraćenim trajanjem ne djeluje prema licu koje je prije datuma priznatog prava prvenstva na teritoriji Bosne i Hercegovine, u dobroj vjeri, već otpočelo korištenje u proizvodnji zaštićenog pronalaska, odnosno izvršilo sve neophodne pripreme za otpočinjanje takvog korištenja.
2. Lice iz stava 1. ima pravo da pronalazak koristi isključivo u proizvodne svrhe, u svom sopstvenom pogonu ili u tuđem pogonu za sopstvene potrebe.
3. Lice iz stava 1. ne može prenijeti svoje pravo na korištenje pronalaska na drugog, osim ako zajedno sa pravom prenosi i preduzeće, odnosno dio preduzeća u kome je pripremljeno, odnosno otpočelo korištenje tog pronalaska.

Član 57.
Iscrpljenje isključivih ovlaštenja nosioca patenta

Nosilac patenta ne može zabraniti drugim licima nuđenje na prodaju, prodaju ili upotrebu proizvoda koji je na domaće tržište prethodno stavio on ili drugo lice s njegovim izričitim odobrenjem.

Član 58.
Sticanje prava

1. Patent, odnosno patent sa skraćenim trajanjem stiče se na osnovu rješenja o priznanju i upisom u odgovarajući registar.
2. Prava iz stava 1. važe od datuma podnošenja prijave.

3. Nepriznavanje patenta, odnosno patenta sa skraćenim trajanjem nema retroaktivno djelstvo na ugovor o prijenosu prava iz prijave, odnosno ugovor o licenci, ako je i u mjeri u kojoj je taj ugovor izvršen, osim ako je podnosilac prijave bio nesavjestan ili ako patent, odnosno patent sa skraćenim trajanjem nije priznat iz razloga što:

a) predmet prijave nije pronalazak u smislu člana 19. odnosno 26.;

b) pronalazak koji je predmet prijave pripada kategoriji pronalazaka koji se, shodno članu 20., ne mogu zaštititi patentom.

Član 59. **Obim prava**

1. Obim prava koja se stiču patentom, odnosno patentom sa skraćenim trajanjem određen je sadržajem patentnih zahtjeva koji su konačno prihvaćeni u postupku za priznanje patenta, s tim što se opis i crteži pronalaska koriste za tumačenje tih zahtjeva.

2. Ako je predmet patenta postupak, prava iz tog patenta odnose se i na proizvode neposredno dobijene tim postupkom.

5. Trajanje, održavanje i prestanak prava na patent

Član 60. **Trajanje prava**

1. Patent traje 20 godina računajući od datuma podnošenja prijave.

2. Patent sa skraćenim trajanjem traje deset godina računajući od datuma podnošenja prijave.

3. Trajanje važnosti patenta može se neposredno po proteku 20 godina produžiti još najviše za pet godina, u slijedećim slučajevima:

a) ako je proglašeno ratno stanje ili slična vanredna mjera - za vrijeme trajanja takvog stanja, odnosno okolnosti;

b) ako je predmet patenta proizvod ili postupak za proizvodnju, odnosno upotrebu proizvoda, za koji je prije početka privrednog iskorištavanja potrebno provesti zakonom propisani postupak za izdavanje odobrenja - za vrijeme trajanja tog postupka.

4. Bliže propise o provođenju stava 3. donosi nadležno ministarstvo iz odgovarajuće oblasti.

Član 61. **Održavanje prava**

1. Za održavanje priznatog prava na patent odnosno patent sa skraćenim trajanjem, plaćaju se takse i troškovi postupka u visini i na način utvrđen provedbenim propisom.

2. Ako je u registar upisano određeno pravo na patent, odnosno patent sa skraćenim trajanjem u korist trećeg lica, Institut je dužan da obavijesti to lice da nije plaćena taksa i troškovi postupka za održavanje prava i da može u roku od šest mjeseci od dana obaviještenja da plati taksu i troškove postupka, u visini i na način utvrđen provedbenim propisom, i na taj način održi pravo na patent.

Član 62. **Odricanje od prava**

1. Ako nosilac patenta, odnosno patenta sa skraćenim trajanjem podnese Institutu pismenu izjavu kojom se odriče svog prava, to pravo prestaje narednog dana od podnošenja pismene izjave.

2. Ako je u registar upisano određeno pravo u korist trećeg lica, nosilac patenta, odnosno patenta sa skraćenim trajanjem, ne može se odreći svog prava bez prethodne pismene saglasnosti lica na čije ime je upisana licenca, prijenos, zalog ili drugo pravo.

Član 63.

Prestanak prava

Ako nosilac patenta ne plati propisanu taksu i troškove postupka za održavanje prava, patent prestaje narednog dana od dana isteka roka za plaćanje taksa i troškova postupka.

6. Posebne odredbe o postupku priznanja patenta po međunarodnoj prijavi

Član 64.

Međunarodna prijava patenta

1. Međunarodna prijava patenta je prijava koja se podnosi u skladu sa Ugovorom o saradnji na području patenata (PCT) (u daljem tekstu: Ugovor). Pozivanje na Ugovor u čl. 64. do 66. smatra se istovremeno pozivanjem i na pravilnik u skladu sa Ugovorom.

2. Na međunarodne prijave patenata koje se Institutu podnose kao prijemnom, naznačenom ili izabranom uredu primjenjuju se odredbe Ugovora, ovog zakona i provedbenih propisa.

3. Za podnošenje međunarodne prijave Institutu kao prijemnom, naznačenom ili izabranom uredu plaća se propisana taksa i troškovi postupka.

Član 65.

Međunarodna prijava patenta koja se Institutu podnosi kao prijemnom uredu

1. Međunarodna prijava patenta može se Institutu podnijeti kao prijemnom uredu, ako je podnosilac prijave domaće fizičko ili pravno lice i s njima izjednačena lica.

2. Za podnošenje međunarodne prijave patenta iz stava 1. plaćaju se takse i troškovi postupka u skladu sa članom 13. za prosljeđivanje Međunarodnom uredu, u roku utvrđenom provedbenim propisom.

Član 66.

Međunarodna prijava koja se Institutu podnosi kao naznačenom ili izabranom uredu

1. Međunarodna prijava patenta u kojoj je Bosna i Hercegovina u skladu sa odredbama Ugovora naznačena radi priznanja nacionalnog patenta, podnosi se Institutu kao naznačenom uredu u roku od 24 mjeseca računajući od datuma prvenstva prijave.

2. Međunarodna prijava patenta u kojoj je Bosna i Hercegovina, u skladu sa odredbama Ugovora, izabrana kao država u kojoj se podnosilac prijave namjerava koristiti rezultatima međunarodnog preliminarnog ispitivanja te prijave u svrhu priznanja nacionalnog patenta podnosi se Institutu kao izabranom uredu u roku od 34 mjeseca računajući od datuma prvenstva prijave.

3. Međunarodna prijava patenta koja je Institutu podnesena kao naznačenom ili izabranom uredu objavljuje se u Službenom glasniku na način propisan članom 40.

7. Oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju patenta

Član 67.

Razlozi za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju patenta

1. Rješenje o priznanju patenta, odnosno patenta sa skraćenim trajanjem Institut može oglasiti ništavnim za svo vrijeme trajanja prava, po službenoj dužnosti, na zahtjev zainteresovanog lica ili na

zahtjev javnog pravobranioca, ako utvrdi da u vrijeme donošenja rješenja nisu bili ispunjeni uvjeti za priznanje prava utvrđeni ovim zakonom.

2. Ako podnosilac zahtjeva za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju prava kojima se štiti pronalazak u toku postupka odustane od svog zahtjeva, Institut može da nastavi postupak po službenoj dužnosti.

3. Postupak za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju patenta, odnosno patenta sa skraćenim trajanjem uređuje se provedbenim propisom.

Član 68.

Rješenje o oglašavanju ništavnim rješenja o priznanju patenta

1. Na osnovu rezultata provedenog postupka Institut donosi rješenje o oglašavanju ništavnim rješenja o priznanju patenta, odnosno patenta sa skraćenim trajanjem, u cjelini ili djelimično, ili rješenje kojim se zahtjev odbija.

2. Oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju patenta nema retroaktivno dještvo na pravosnažne sudske odluke u vezi sa utvrđivanjem povrede prava, kao i na zaključene ugovore o prijenosu prava, odnosno ustupanju licence ako su i u mjeri u kojoj su ti ugovori izvršeni, pod uvjetom da je tužilac, odnosno nosilac prava patenta postupao u dobroj namjeri.

Odjeljak 2. - ŽIG

Član 69.

Pojam žiga

1. Žigom se štiti znak koji se može grafički prikazati i koji je podoban za razlikovanje roba, odnosno usluga jednog učesnika u privrednom prometu od istih ili sličnih roba, odnosno usluga drugog učesnika u privrednom prometu.

2. Žigom se mogu štiti znakovi, posebno: riječi, slova, brojevi, slogani, kratice, grafički prikazi, kombinacije boja i njihovih nijansi, trodimenzionalni oblici, ambalaža za proizvode, pod uvjetom da su distinktivni, kao i kombinacije svih naprijed navedenih znakova.

3. Žigom se, prema ovom zakonu, ne smatraju pečat, štambilj i punca (službeni znak za obilježavanje dragocjenih metala, mjera i sl.).

4. Pri ocjeni da li je neki znak podoban za razlikovanje roba, odnosno usluga u privrednom prometu uzet će se u obzir sve okolnosti, a posebno vrijeme i obim njegove dotadašnje upotrebe u Bosni i Hercegovini.

5. Priroda roba, odnosno usluga na koji se žig stavlja ni u kom slučaju ne može biti smetnja priznanju žiga.

Član 70.

Kolektivni žig

1. Kolektivnim žigom štiti se znak udruženja proizvođača roba ili preduzeća koja se bave pružanjem usluga u privrednom prometu koji služi za razlikovanje roba, odnosno usluga članova udruženja od roba odnosno usluga istih ili sličnih preduzeća.

2. Kolektivni žig ima pravo da koristi pravno, odnosno fizičko lice ovlašteno aktom o korištenju kolektivnog žiga.

Član 71.

Područje primjene

Ovaj zakon se primjenjuje na individualne i kolektivne žigove koji su prijavljeni ili priznati kod Instituta ili su međunarodno registrovani s učinkom na Bosnu i Hercegovinu.

Član 72. Razlozi za isključenje zaštite

1. Žigom se ne može zaštititi znak:

a) koji je protivan javnom poretku ili moralu;

b) koji se ne može grafički prikazati;

c) koji svojim ukupnim izgledom nije podoban za razlikovanje roba, odnosno usluga u privrednom prometu;

d) koji se sastoji isključivo od oznaka ili podataka koji u prometu služe za označavanje vrste, kvaliteta, količine, namjene, vrijednosti, imena mjesta odnosno geografskog porijekla proizvoda, vremena ili načina proizvodnje roba ili pružanja usluga ili za označavanje nekih drugih obilježja roba, odnosno usluga;

e) koji se sastoji isključivo od oznaka ili podataka koji su uobičajeni u svakodnevnom govoru ili stručnom govoru ili ustaljenoj trgovačkoj praksi;

f) koji je isključivo oblik određen vrstom proizvoda ili oblik proizvoda potreban za postizanje određenog tehničkog rezultata ili oblik koji proizvodu daje bitnu vrijednost;

g) koji svojim izgledom ili sadržajem može obmanuti javnost, posebno u odnosu na geografsko porijeklo, vrstu, kvalitet ili neko drugo obilježje robe ili usluge;

h) koji sadržava državni ili drugi javni grb, zastavu ili amblem, naziv ili kraticu naziva neke zemlje ili međunarodne organizacije, osim uz odobrenje nadležnog organa te države ili organizacije;

i) koji sadrži zvanične znakove ili punceve za kontrolu ili garanciju kvaliteta ili ih podražava;

j) koji predstavlja ili podražava nacionalni ili religiozni simbol;

k) koji je isti sa ranijim žigom za istu vrstu roba ili usluga;

l) koji je isti sa ranijim žigom ili je sličan ranijem žigu za istu ili sličnu vrstu roba ili usluga, te postoji opasnost od izazivanja zabune u privrednom prometu, uključujući mogućnost da javnost dovede u vezu prijavljeni znak sa ranijim žigom;

m) koji svojim izgledom ili sadržajem povređuje autorska prava ili druga prava industrijskog vlasništva;

n) žigovi koji su, u vrijeme podnošenja prijave žiga za znak opće poznati u Bosni i Hercegovini ugranicama značenja člana 6bis Pariske konvencije i člana 16. stav 3. TRIPS-a (Ugovor o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva), a koji se shodno primjenjuje na usluge.

Poznatost žiga u smislu tačke n) uključuje i poznatost žiga u odgovarajućem sektoru javnosti koja je stečena kao rezultat promocije žiga.

2. Lik ili ime lica može se zaštititi samo po pristanku tog lica. Lik ili ime umrlog lica može se zaštititi samo po pristanku bračnog druga i djece umrlog, ako njih nema s pristankom roditelja, a ako nema roditelja s pristankom drugih nasljednika ukoliko testamentom nije drugačije određeno. Za zaštitu lika historijske ili druge umrle znamenite ličnosti potrebna je i dozvola nadležnog organa.

1. Postupak za priznanje žiga

Član 73.
Podnošenje prijave

1. Postupak za priznanje žiga pokreće se podnošenjem prijave za priznanje žiga (u daljem tekstu: prijava), u skladu sa ovim zakonom i na način utvrđen provedbenim propisom.
2. Za svaki znak koji se želi zaštititi žigom podnosi se posebna prijava.

Član 74.
Sadržina prijave

1. Prijava žiga sadrži:
  - a) zahtjev za priznanje žiga;
  - b) ime i prezime ili trgovački naziv podnosioca, adresu prebivališta, ako je podnosilac fizičko lice, ili poslovnog sjedišta, ako je podnosilac pravno lice;
  - c) izgled znaka koji se želi zaštititi žigom; ako je prijavljen trodimenzionalni znak, prikaz dvodimenzionalnog izgleda znaka sa najmanje dva pogleda-projeksije koje su okomite jedna na drugu; ako je znak pisan nekim drugim pismom osim latinice, njegovu transliteraciju na latinicu;
  - d) popis roba, odnosno usluga za koje je zatražena zaštita znaka u skladu sa Ničanskim aranžmanom o međunarodnoj klasifikaciji roba i usluga radi registracije žigova;
  - e) naznačenje boje odnosno kombinacije boja, ako se traži zaštita znaka u boji.
2. Smatra se da je prijava podnesena ako udovoljava uvjetima iz stava 1.
3. Svi drugi sastojci i prilozi koji se dostavljaju uz prijavu podnose se na način i u broju primjeraka utvrđenim provedbenim propisom.

Član 75.
Prijava za priznanje kolektivnog žiga

1. Pored elemenata iz člana 74. uz prijavu za priznanje kolektivnog žiga prilaže se i akt o korištenju kolektivnog žiga.
2. Akt o korištenju kolektivnog žiga sadrži: naziv i sjedište udruženja, podatke o podnosiocu prijave, naziv organa, odnosno lica ovlaštenog da predstavlja udruženje, odredbe o izgledu znaka, popis roba, odnosno usluga na koje se znak odnosi, popis lica ovlaštenih za upotrebu kolektivnog žiga, uvjete koji određuju takvu upotrebu i odredbe koje se odnose na povredu prava u slučaju zloupotrebe kolektivnog žiga ili kršenja odredaba akta o korištenju kolektivnog žiga.

Član 76.
Datum podnošenja prijave

1. Prijava se upisuje u registar prijava samo ako sadrži sve elemente iz člana 74., a za kolektivni žig elemente iz člana 75.
2. Na prijavu koja sadrži sve elemente iz stava 1. upisuje se broj prijave i datum njenog prijema u Institutu, o čemu se, na zahtjev podnosioca, izdaje potvrda.
3. Ako prijava ne sadrži sve elemente iz stava 1., Institut će pozvati podnosioca prijave da otkloni nedostatke u roku koji je utvrđen provedbenim propisom.
4. Ako podnosilac prijave u određenom roku otkloni nedostatke, takvoj prijavi priznat će se kao datum podnošenja prijave datum prijema uredne prijave.

5. Ako se utvrdi da je prijava iz stava 1. upisana u registar prijava a ne ispunjava uvjete iz člana 74., Institut će donijeti zaključak o brisanju te prijave iz registra.

Član 77.

Naknadne izmjene u prijavi

U prijavi žiga kojoj je utvrđen datum podnošenja ne može se naknadno bitno izmijeniti izgled znaka niti dopuniti spisak roba, odnosno usluga.

Član 78.

Ispitivanje urednosti prijave

1. Prijava je uredna ako sadrži sve elemente iz člana 74., odnosno člana 75., dokaz o uplati takse i troškova postupka i druge priloge propisane provedbenim propisom.

2. Ako utvrdi da prijava nije uredna, Institut će pismeno, uz navođenje razloga, pozvati podnosioca prijave da je uredi u roku koji ne može biti duži od 90 dana od dana dostavljanja poziva.

3. Na obrazloženi zahtjev podnosioca prijave Institut će produžiti rok iz stava 2., ali najduže za 90 dana od dana isteka roka iz stava 2.

4. Za sve prijave dovedene u uredno stanje u smislu odredaba ovog člana priznat će se pravo prvenstva prijave koja se u smislu člana 76. stav 4. smatra urednom prijavom.

Član 79.

Odbacivanje prijave i obustavljanje postupka

1. Ako podnosilac prijave u ostavljenom roku ne postupi prema pozivu Instituta ili ne plati taksu i troškove postupka za njeno uređenje, prijava se zaključkom odbacuje.

2. Ako se podnosilac prijave pismeno izjasni u toku postupka da odustaje od svog zahtjeva, postupak se zaključkom obustavlja.

Član 80.

Ispitivanje uvjeta za priznanje prava

1. Ako je prijava uredna u smislu člana 78., Institut ispituje da li su ispunjeni uvjeti za priznanje žiga u smislu čl. 69., 70. i 72.

2. Rješenje o odbijanju ili rješenje o djelimičnom prihvatanju zahtjeva za priznanje žiga Institut ne može donijeti ako prethodno, pismeno (rezultatom ispitivanja), nije upoznao podnosioca prijave sa razlozima zbog kojih ne može priznati traženo pravo, odnosno ne može ga priznati u traženom obimu i ako nije pozvao podnosioca prijave da se u roku koji ne može biti duži od 90 dana očituje o tim razlozima, odnosno da podnese zahtjev za izmjenu i dopunu.

3. Na obrazložen zahtjev podnosioca prijave Institut će produžiti rok iz stava 2., ali najduže za 90 dana od dana isteka roka iz stava 2.

4. Institut će rješenjem odbiti zahtjev za priznanje žiga ako se podnosilac prijave uopće ne izjasni ili ako se izjasni, a Institut i dalje smatra da se žig ne može priznati.

5. Institut će donijeti rješenje o djelimičnom priznanju žiga ako se podnosilac prijave uopće ne izjasni ili ako se izjasni, a Institut i dalje smatra da se žig može samo djelimično priznati.

Član 81.

Razdvajanje prijave

1. Prijava žiga u kojoj je naveden spisak roba, odnosno usluga (u daljem tekstu: prvobitna prijava), može se na zahtjev podnosioca prijave, do upisa u registar žigova, razdvojiti na dvije ili više prijave tako što će se razdvojiti spisak roba, odnosno usluga. Zahtjev za razdvajanje prijave mora sadržavati propisane elemente.
2. Razdvojena prijava zadržava datum podnošenja prvobitne prijave i njeno pravo prvenstva.
3. O razdvajanju prijave donosi se posebno rješenje u kome će se naznačiti broj, odnosno brojevi prijave, znak iz prvobitne prijave, kao i robe, odnosno usluge koje ostaju u prvobitnoj prijavi i robe odnosno usluge koje ostaju u razdvojenoj ili razdvojenim prijavama.
4. Razdvojena prijava, odnosno prijave upisuju se u registar prijave.
5. U postupku po zahtjevu za razdvajanje prijave shodno se primjenjuju odredbe člana 128.

Član 82.

Rješenje o priznanju žiga

1. Ako prijava ispunjava uvjete za priznanje prava, Institut će pozvati podnosioca prijave da plati taksu i troškove postupka za prvih deset godina održavanja prava na žig i troškove objave žiga u Službenom glasniku.
2. Institut će zaključkom odbaciti prijavu ako podnositelj prijave u ostavljenom roku ne dostavi dokaze o izvršenim uplatama iz stava 1.
3. Rješenje o priznanju žiga donosi se prema predloženom znaku i priloženom spisku roba i usluga, kojim se određuje obim priznate zaštite.

Član 83.

Razdvajanje žiga

1. Žig koji je priznat za više roba, odnosno usluga (prvobitna registracija) može se, na zahtjev njegovog nosioca, u svako doba razdvojiti na dvije ili više registracija tako što će se razdvojiti spisak roba, odnosno usluga. Zahtjev mora sadržavati propisane podatke.
2. Izdvojeni žig zadržava sva prava iz prvobitne registracije.
3. O razdvajanju žiga donosi se posebno rješenje u kome će se naznačiti broj, odnosno brojevi novih žigova, znak iz prvobitne registracije, kao i roba, odnosno usluge koje ostaju u prvobitnoj registraciji i roba odnosno usluge koje ostaju u razdvojenoj ili razdvojenim registracijama.
4. Razdvojeni žig, odnosno razdvojeni žigovi upisuju se u registar žigova.
5. U postupku po zahtjevu za razdvajanje žiga shodno se primjenjuju odredbe člana 128.

Član 84.

Zahtjev za međunarodno registrovanje žiga

1. Nosilac žiga, odnosno podnositelj prijave može podnijeti zahtjev za međunarodno registrovanje žiga u skladu sa važećim međunarodnim ugovorima i konvencijama.
2. Zahtjev za međunarodno registrovanje iz stava 1. podnosi se preko Instituta na način i u broju primjeraka utvrđenim provedbenim propisom.

Član 85.

Međunarodna registracija

U postupku priznanja žiga prema odredbama međunarodnih ugovora i konvencija primjenjuju se odredbe ovog zakona u svim pitanjima koja nisu regulisana tim ugovorima, odnosno konvencijama.

2. Sadržina, obim i sticanje prava na žig

Član 86. Isključiva prava

1. Nositelj žiga ima isključivo pravo na obilježavanje žigom roba odnosno usluga za koje je priznat i isključivo pravo upotrebe žiga u privrednom prometu za te robe odnosno usluge.
2. Pravo iz stava 1. obuhvata i upotrebu žiga na sredstvima za pakovanje, katalogima, prospektima, oglasima i drugim oblicima ponude, na uputstvima, fakturama, u korespondenciji i u drugim oblicima poslovne dokumentacije.
3. Pravo iz stava 1. ima i podnositelj prijave od datuma podnošenja prijave.
4. Nositelj žiga može zabraniti trećim licima da bez njegovog odobrenja upotrebljavaju znak koji je isti sa znakom ili sličan znaku za robe, odnosno usluge iste ili slične vrste kao što su one za koje je žig priznat ili ga upotrebljavati za obilježavanje tih roba, odnosno usluga, posebno da ga stavlja na robe ili njihovu ambalažu, nude usluge ili stavljaju na tržište robe sa tim znakom ili skladište proizvode sa namjerom stavljanja na tržište, uvoze ili izvoze robe s tim znakom ili upotrebljavaju taj znak u trgovačkom imenu, korespondenciji ili oglašavanju.
5. Nositelj žiga ima pravo zahtijevati od svakog lica koje stavlja ili namjerava staviti na tržište robe odnosno nuditi usluge koje su označene znakom koji je isti sa njegovim žigom ili sličan njegovom žigu, informaciju o porijeklu roba i prometnim putevima roba ili dokumentaciju za te robe odnosno usluge.
6. Nositelj opće poznatog žiga može zabraniti trećim licima da bez njegovog odobrenja upotrebljavaju isti ili sličan znak za robe, odnosno usluge koje nisu iste sa onima ili slične onima za koje je žig zaštićen, ako bi upotreba takvog znaka u vezi s tim robama, odnosno uslugama mogla upućivati na povezanost tih roba, odnosno usluga i nosioca zaštićenog žiga, i pod uvjetom da takva upotreba može izazvati štetu interesima nosioca žiga.
7. Nositelj žiga ima isključivo pravo da pored znaka zaštićenog žigom stavi oznaku "(R)" ili drugu oznaku kojom obaviještava ostale učesnike u prometu da je njegov znak registrovan.

Član 87. Obim prava

Ako se znak, odnosno žig sastoji od riječi ili slova, ili kombinacije riječi i slova, zaštita obuhvata te riječi, slova i kombinacije, njihove transkripcije ili transliteracije, ispisane ma kojim tipom slova, u ma kojoj boji ili izražene na bilo koji drugi način.

Član 88. Ograničenje prava

1. Žig koji sadrži natpise, riječi ili kombinacije slova ne isključuje pravo drugog lica da pod istim natpisom, riječima ili kombinacijama slova stavlja u promet svoju robu, odnosno usluge, ako ti natpisi, riječi ili kombinacije slova predstavljaju njegovo ime, firmu ili naziv koji nisu stečeni na nesavjestan način.
2. Lice koje je u momentu podnošenja prijave za priznanje žiga imalo ime, firmu, odnosno naziv istovjetan sa žigom drugog lica može osporavati taj žig za istu ili sličnu vrstu robe, odnosno usluga, osim ako je nositelj žiga u trenutku prijave imao isto ime, firmu, odnosno naziv.

Član 89. Sticanje prava na žig

1. Žig se stiče na osnovu rješenja o priznanju žiga i upisom žiga u registar žigova.
2. Žig važi od datuma podnošenja prijave.
3. Datum upisa žiga u registar istovjetan je datumu donošenja rješenja o priznanju žiga.

Član 90.
Trajanje i održavanje žiga

1. Žig traje 10 godina računajući od datuma podnošenja prijave žiga.
2. Žig se može obnavljati neograničeno, i to za periode od 10 godina, pod uvjetom da nosilac prava tokom posljednje godine trajanja desetogodišnjeg perioda zaštite ili najkasnije šest mjeseci nakon isteka tog perioda Institutu podnese zahtjev za produženje važenja žiga i uplati odgovarajuću taksu i troškove postupka.
3. Novi period zaštite započinje danom isteka prethodnog desetogodišnjeg perioda zaštite.

Član 91.
Upotreba žiga

1. Nosilac žiga dužan je, radi održavanja važenja žiga, žig upotrebljavati u zemlji za robe odnosno usluge za koje je priznat, osim ako postoje ozbiljni razlozi za njegovu neupotrebu, koji su neovisni o volji nosioca žiga, kao što su uvozna ograničenja ili drugi vladini zahtjevi u pogledu roba odnosno usluga za koje je žig priznat.
2. Upotreba žiga u neznatno izmijenjenom obliku kojim se ne mijenja karakter i izgled žiga, također se smatra upotrebom žiga.
3. Upotreba žiga od strane drugog lica data na osnovu ugovora o licenci smatrat će se upotrebom od strane nosioca žiga.
4. Kao korištenje u zemlji smatrat će se upotreba žiga na robi, opremi i pakovanju izvršeno u zemlji i kad je roba isključivo namjenjena za izvoz.

3. Prestanak prava na žig

Član 92.
Prestanak prava

1. Žig prestaje istekom roka od 10 godina za koje je priznat ako nosilac žiga ne podnese, u propisanom roku, zahtjev za produženje važenja žiga i ne plati takse i troškove postupka.
2. Žig prestaje važiti i prije isteka roka iz stava 1.:
  - a) ako se nosilac žiga odrekne prava - narednog dana od dana predaje Institutu izjave o odricanju, u pisanom obliku; izjava o odricanju neće imati pravni učinak ako je određeno pravo u korist trećih lica (licenca, zalog i dr.) upisano u registar, a nosilac žiga prethodno nije pribavio pismenu saglasnost tih lica;
  - b) ako nosilac žiga bez opravdanog razloga ne upotrebljava žig u neprekidnom trajanju od pet godina od dana upisa u registar, odnosno od poslednje upotrebe u smislu člana 89.;
  - c) na osnovu sudske, odnosno odluke nadležnog organa, u slučajevima predviđenim ovim zakonom - danom određenim tom odlukom;
  - d) ako se kolektivni žig upotrebljava protivno aktu o kolektivnom žigu.

3. Ako nosilac žiga u određenom roku ne plati propisanu taksu i troškove postupka, a u registar je upisana licenca, zalog ili neko drugo pravo u korist trećeg lica, Institut će to lice obavijestiti da nije plaćena taksa i troškovi postupka i da ih može platiti u roku od šest mjeseci od dana prijema obavještenja i time održati važenje žiga. U protivnom prestaje pravo na žig.
4. Postupak za prestanak žiga iz stava 2. tačka b) pokreće Institut na zahtjev zainteresovanog lica.
5. Postupak za prestanak žiga iz stava 2. tačka b) bliže se uređuje provedbenim propisom.
6. Prestanak važenja žiga upisuje se u registar žigova na osnovu rješenja Instituta i objavljuje u Službenom glasniku.

Član 93.

Ponovna registracija žiga

1. Ako žig prestane zbog neplaćanja propisane takse i troškova postupka, nosilac žiga ima isključivo pravo da zahtijeva u roku od jedne godine od dana prestanka važenja žiga, da se žig ponovno registruje na njegovo ime za iste robe, odnosno usluge.
2. U slučaju iz stava 1. nosilac žiga je dužan da ponovno podnese prijavu žiga.

4. Oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju žiga, odnosno međunarodnog registrovanja

Član 94.

Razlozi za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju žiga, odnosno međunarodnog registrovanja

1. Rješenje o priznanju žiga, odnosno međunarodno registrovanje žiga s učinkom na Bosnu i Hercegovinu Institut može oglasiti ništavnim, u cjelini ili samo za pojedine robe odnosno usluge, ako utvrdi da u vrijeme donošenja rješenja odnosno međunarodnog registrovanja nisu bili ispunjeni uvjeti za priznanje žiga predviđeni čl. 69., 70. i 72.
2. Rješenje o priznanju žiga, odnosno međunarodno registrovanje sa učinkom na Bosnu i Hercegovinu Institut može oglasiti ništavnim, u cjelini ili za pojedine robe odnosno usluge, ako je žig nakon donošenja rješenja o priznanju stekao obilježja generične oznake.

Član 95.

1. Rješenje o priznanju žiga, odnosno međunarodno registrovanje s učinkom na Bosnu i Hercegovinu, može se oglasiti ništavnim za svo vrijeme trajanja zaštite, po službenoj dužnosti, na zahtjev zainteresovanog lica ili na zahtjev javnog pravobranioca.
2. Izuzetno od odredbe stava 1. zahtjev za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju žiga, odnosno međunarodnog registrovanja s učinkom na Bosnu i Hercegovinu, na osnovu člana 72. stav 1. tač. k) i h), može podnijeti samo nosilac prava na ranije registrovani žig ili lice koje on ovlasti, osim ako se u roku od pet godina prije podnošenja zahtjeva za oglašavanje ništavnim nije protivio upotrebi kasnije registrovanog žiga, čiji je podnosilac prijave bio savjestan.
3. Uz zahtjev za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju žiga, odnosno međunarodnog registrovanja žiga s učinkom na Bosnu i Hercegovinu podnose se odgovarajući dokazi.
4. Postupak za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju žiga bliže se uređuje provedbenim propisom.

Član 96.

Ako podnosilac zahtjeva za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju žiga, odnosno međunarodnog registrovanja sa učinkom na Bosnu i Hercegovinu u toku postupka odustane od zahtjeva, Institut može nastaviti postupak po službenoj dužnosti ili na zahtjev nosioca tog prava.

Odjeljak 3. - INDUSTRIJSKI DIZAJN

Član 97.

Predmet zaštite

1. Industrijskim dizajnom štiti se izgled cijelog ili dijela proizvoda koji je nov i čiji je individualni karakter rezultat posebnih obilježja linija, kontura, boja, oblika, odnosno materijala proizvoda samog po sebi ili njegovih ornamenata.
2. "Proizvod" znači bilo koji industrijski ili zanatski proizvod, uključujući dijelove namjeravane za sastavljanje u kompleksan proizvod, grupe ili kompozicije proizvoda, ambalažu, modne krojeve, grafičke simbole i topografske oznake, isključujući računarske programe i poluprovodne proizvode.

Član 98.

Novost

1. Oblik cijelog ili dijela proizvoda smatrat će se novim, u smislu ovog zakona, ako identičan oblik cijelog ili dijela proizvoda prije datuma podnošenja prijave industrijskog dizajna nije bio dostupan javnosti, odnosno, ako je zahtijevano pravo prvenstva, prije priznatog datuma prvenstva.
2. Oblik cijelog ili dijela proizvoda smatrat će se identičnim ako se njegov specifičan oblik razlikuje samo u neznatnim detaljima odnosno ako predstavlja samo kombinaciju poznatih oblika.
3. Na novost oblika proizvoda ili njegovog dijela ne utiče činjenica da je postao dostupan javnosti najviše šest mjeseci prije podnošenja prijave, ali bez pristanka podnosioca prijave.

Član 99.

Razlozi za isključenje zaštite

1. Industrijskim dizajnom ne može se zaštititi cijeli ili dio proizvoda:
  - a) kada je njegov izgled ili upotreba protivna zakonu ili moralu;
  - b) koji sadrži državni ili drugi javni grb, zastavu ili amblem, naziv ili skraćenicu naziva neke zemlje ili međunarodne organizacije, kao i njihovo podražavanje, osim po odobrenju nadležnog organa odnosno zemlje ili organizacije.
2. Oblik cijelog ili dijela proizvoda, koji je uslovljen isključivo tehničkim ili funkcionalnim razlozima, ne može se zaštititi industrijskim dizajnom.
3. Lik ili ime lica može se zaštititi samo po pristanku tog lica. Lik ili ime umrlog lica može se zaštititi samo po pristanku bračnog druga i djece umrlog, a ako ovih nema s pristankom roditelja, a ako nema roditelja s pristankom drugih nasljednika, ukoliko testamentom nije drugačije određeno. Za zaštitu lika historijske ili druge umrle znamenite ličnosti potrebna je i dozvola nadležnog organa.

1. Pravo na industrijski dizajn

Član 100.

Autor

1. U postupku za zaštitu industrijskim dizajnom, lice navedeno u prvoj urednoj prijavi smatra se autorom proizvoda odnosno njegovog dijela, osim ako iz prijave ne proizilazi drugačije ili ako odlukom suda nije određeno drugo lice kao autor.

2. Ako je proizvod, odnosno njegov dio nastao zajedničkim radom više lica, pravo na industrijski dizajn pripada svim autorima.
3. Fizičko ili pravno lice koje nije autor, pravo na zaštitu industrijskim dizajnom stiče na osnovu zakona, pravnog posla ili nasljeđivanja.

2. Postupak za priznanje industrijskog dizajna

Član 101. Podnošenje prijave

1. Postupak za priznanje industrijskog dizajna pokreće se podnošenjem prijave za priznanje industrijskog dizajna (u daljem tekstu: prijava) u skladu sa ovim zakonom i na način utvrđen provedbenim propisom.
2. Prijava može da sadrži zahtjev za priznanje industrijskog dizajna za jedan ili više (do 100) vanjskih oblika proizvoda ili njihovih dijelova koji se odnose na proizvode svrstane u istu klasu međunarodne klasifikacije ustanovljene Lokarnskim sporazumom o ustanovljenju međunarodne klasifikacije za industrijski dizajn.

Član 102. Sadržina prijave

1. Prijava mora sadržavati:
  - a) zahtjev za priznanje industrijskog dizajna;
  - b) ime odnosno naziv i adresu podnosioca prijave;
  - c) podatke o autoru odnosno napomenu da autor ne želi da bude naveden u prijavi;
  - d) naznaku da li se radi o pojedinačnoj ili višestrukoj prijavi, te u slučaju višestruke prijave, naznaku ukupnog broja vanjskih oblika za koje se zahtijeva zaštita;
  - e) stvaran i kratak naziv industrijskog dizajna;
  - f) dvodimenzionalni prikaz predmeta zaštite /fotografiju ili grafički prikaz izgleda proizvoda za koji se zahtijeva zaštita/.
2. Sadržaj i način sastavljanja pojedinih elemenata prijave iz stava 1. bliže se uređuje provedbenim propisom.

Član 103. Datum podnošenja prijave

1. Za priznanje datuma podnošenja prijave dovoljno je da prijava podnesena Institutu na taj datum sadrži slijedeće elemente:
  - a) zahtjev za priznanje industrijskog dizajna;
  - b) ime odnosno naziv i adresu podnosioca prijave.
2. Na prijavu koja sadrži sve elemente iz stava 1. upisuje se broj prijave i datum njenog prijema u Institutu, o čemu se, na zahtjev podnosioca, izdaje potvrda.
3. Ako prijava ne sadrži sve elemente iz stava 1., Institut će pozvati podnosioca prijave da otkloni nedostatke u roku koji je utvrđen provedbenim propisom.

4. Ako podnosilac prijave u određenom roku otkloni nedostatke, takvoj prijavi priznat će se kao datum podnošenja prijave datum prijema uredne prijave.

5. Ako se utvrdi da je prijava iz stava 1. upisana u registar prijava a ne ispunjava uvjete iz stava 1., Institut će donijeti zaključak o brisanju te prijave iz registra.

Član 104.

Naknadne izmjene u prijavi

U prijavi industrijskog dizajna kojoj je utvrđen datum podnošenja, ne može se naknadno bitno izmijeniti vanjski izgled cijelog ili dijela proizvoda.

Član 105.

Ispitivanje urednosti prijave

1. Prijava je uredna ako sadrži sve elemente iz člana 100., dokaz o uplati takse i troškova postupka i druge priloge propisane provedbenim propisom.

2. Ako utvrdi da prijava nije uredna, Institut će pismeno, uz navođenje razloga, pozvati podnosioca prijave da je uredi u roku koji nije duži od 90 dana od dana dostavljanja poziva.

3. Na obrazloženi zahtjev podnosioca prijave Institut će produžiti rok iz stava 2., ali najduže za 90 dana od dana isteka roka iz stava 2.

4. Za sve prijave dovedene u uredno stanje u smislu odredaba ovog člana priznat će se pravo prvenstva prve prijave.

Član 106.

Odbacivanje prijave i obustavljanje postupka

1. Ako podnosilac prijave u ostavljenom roku ne postupi prema pozivu Instituta ili ne plati taksu i troškove postupka za njeno uređenje, prijava se zaključkom odbacuje.

2. Ako se podnosilac prijave pismeno izjasni u toku postupka da odustaje od svog zahtjeva, postupak se zaključkom obustavlja.

Član 107.

Ispitivanje uvjeta za priznanje prava

1. Ako je prijava uredna u smislu člana 103., Institut ispituje da li su ispunjeni uvjeti za priznanje industrijskog dizajna.

2. Rješenje o odbijanju ili rješenje o djelimičnom prihvatanju zahtjeva Institut ne može donijeti ako prethodno, pismeno (rezultatom ispitivanja), nije upoznao podnosioca prijave sa razlozima zbog kojih ne može priznati traženo pravo, odnosno ne može ga priznati u traženom obimu i ako nije pozvao podnosioca prijave da se u roku koji ne može biti duži od 90 dana očituje o tim razlozima, odnosno da podnese zahtjev za izmjenu i dopunu.

3. Na obrazložen zahtjev podnosioca prijave Institut će produžiti rok iz stava 2., ali najduže za 90 dana od dana isteka roka iz stava 2.

4. Institut će rješenjem odbiti zahtjev ako se podnosilac prijave uopće ne izjasni ili ako se izjasni, a Institut i dalje smatra da se industrijski dizajn ne može priznati.

5. Institut će donijeti rješenje o djelimičnom priznanju prava, ako se podnosilac prijave uopće ne izjasni ili ako se izjasni, a Institut i dalje smatra da se pravo može samo djelimično priznati.

Član 108.

Pretvaranje prijave industrijskog dizajna u prijavu patenta

1. Do okončanja postupka po prijavi, prijava industrijskog dizajna može se pretvoriti u prijavu patenta, pod uvjetom da podnositelj prijave plati propisanu taksu i troškove postupka.
2. Prijava patenta zadržava datum podnošenja prijave industrijskog dizajna.

Član 109.

Rješenje o priznanju industrijskog dizajna

1. Ako prijava ispunjava uvjete za priznanje prava, Institut će pozvati podnosioca prijave da plati taksu i troškove postupka za održavanje prava i troškove objave industrijskog dizajna u Službenom glasniku.
2. Institut će zaključkom odbaciti prijavu ako podnositelj prijave u ostavljenom roku ne dostavi dokaze o izvršenim uplatama iz stava 1.

3. Sadržina i sticanje industrijskog dizajna

Član 110.

Isključiva prava

1. Imalac industrijskog dizajna ima pravo da spriječi svako lice, koje nema njegovu saglasnost, da izrađuje, prodaje ili uvozi proizvode koji imaju izgled ili su ugrađeni u proizvod koji je kopija, ili u velikoj mjeri predstavlja kopiju proizvoda, ako su takve radnje preduzete u komercijalne svrhe.
2. Pravo iz stava 1. ima i podnositelj prijave od datuma podnošenja prijave.

Član 111.

Ograničenje isključivih prava

1. Prava imaoca industrijskog dizajna propisana u članu 108. ne odnose se, na:
  - a) radnje, koje se odnose na ličnu i nekomercijalnu upotrebu predmeta industrijskog dizajna;
  - b) radnje, koje se vrše u svrhu obavještanja javnosti ili u svrhu obrazovanja, ako je to u skladu sa dobrim poslovnim običajima i ne nanosi štetu interesima imaoca industrijskog dizajna;
  - c) upotrebu predmeta industrijskog dizajna na brodovima drugih država, u brodom trupcu, u strojevima, opremi, aparatima i drugom priboru, kada samo privremeno ili slučajno uđu u akvatorij Bosne i Hercegovine, pod uvjetom da su ti proizvodi upotrebljeni isključivo za potrebe broda;
  - d) upotrebu predmeta industrijskog dizajna u konstrukciji ili radu naprava za kretanje po zraku ili zemlji drugih država, iil u priboru tih naprava, kada bi se privremeno ili slučajno zatekli na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Član 112.

Sticanje prava

1. Industrijski dizajn stiče se na osnovu rješenja o priznanju industrijskog dizajna u obimu koji je prikazan na fotografiji ili crtežu i upisom industrijskog dizajna u registar.
2. Industrijski dizajn važi od datuma podnošenja prijave.
3. Datum upisa industrijskog dizajna u registar istovjetan je datumu donošenja rješenja o priznanju industrijskog dizajna.

Član 113.
Trajanja prava

Industrijski dizajn traje 10 godina, računajući od datuma podnošenja prijave.

Član 114.
Prestanak prava

1. Industrijski dizajn prestaje i prije isteka roka iz člana 111.:

a) ako se imalac industrijskog dizajna pismeno izjasni o odricanju od svog prava; narednog dana od podnošenja Institutu podneska o odricanju. Izjava o odricanju neće imati pravni učinak ako je određeno pravo u korist trećih lica (licenca, zalog i dr.) upisano u registar, a imalac industrijskog dizajna prethodno, nije pribavio pismenu saglasnost tih lica;

b) na osnovu sudske odluke, odnosno odluke Instituta, u slučajevima predviđenim ovim zakonom - danom određenim tom odlukom;

2. Prestanak važenja industrijskog dizajna upisuje se u registar industrijskog dizajna na osnovu rješenja Instituta i objavljuje u Službenom glasniku.

Član 115.
Oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju industrijskog dizajna

1. Rješenje o priznanju industrijskog dizajna Institut može oglasiti ništavnim ako utvrdi da u vrijeme donošenja rješenja nisu bili ispunjeni uvjeti za priznanje industrijskog dizajna propisani ovim zakonom.

2. Rješenje o priznanju industrijskog dizajna, može se oglasiti ništavnim za svo vrijeme trajanja zaštite, i to po službenoj dužnosti, na zahtjev zainteresovanog lica ili na zahtjev javnog pravobranioca.

3. Uz prijedlog za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju industrijskog dizajna podnose se odgovarajući dokazi.

4. Postupak za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju industrijskog dizajna bliže se uređuje provedbenim propisom.

5. Ako podnosilac zahtjeva za oglašavanje ništavnim rješenja o priznanju industrijskog dizajna u toku postupka odustane od zahtjeva, Institut može nastaviti postupak po službenoj dužnosti ili na zahtjev nosioca tog prava.

Odjeljak 4. - GEOGRAFSKA OZNAKA

Član 116.
Predmet zaštite

1. Geografskom oznakom registruju se oznake, koje označavaju, da roba potječe sa određene teritorije, regije ili mjesta na toj teritoriji, na kojoj se određeni kvalitet, reputacija ili neka druga karakteristika robe može dovesti u vezu sa njenim geografskim porijeklom.

2. Geografska oznaka može se također registrovati za naziv robe, koji je dugom upotrebom u privrednom prometu postao poznat kao znak da roba potiče sa određenog lokaliteta ili regije.

3. Geografska oznaka može se upotrebljavati za označavanje prirodnih proizvoda, uključujući poljoprivredne, industrijske i zanatske proizvode.

Član 117.
Razlozi za isključenje registracije

1. Geografska oznaka neće se registrovati za:

- a) oznake, koje bi označavale ili upućivale da određena roba potiče iz određenog geografskog područja, koje nije stvarno mjesto porijekla, na način, koji bi obmanuo javnost u pogledu njegovog geografskog porijekla;
- b) oznake, koje su svojom dugom upotrebom u privrednom prometu postale opće poznate u trgovini za označavanje određene vrste robe.

Član 118.
Zabrana pretvaranja geografske oznake u generičan naziv

Geografske oznake ne mogu prerasti u generična ili opće poznata imena, čija bi upotreba u privrednom prometu bila slobodna.

1. Postupak za registraciju geografske oznake

Član 119.
Podnošenje prijave

- 1. Institut će registrovati geografsku oznaku na osnovu prijave, koju mogu podnijeti udruženja pravnih i fizičkih lica, privredne komore, općine ili državni organi.
- 2. Uz prijavu iz stava 1. mora biti priložen pravilnik, koji sadrži naročito:
  - a) oznaku, koja će se registrovati kao geografska oznaka, uključujući i njen izgled, ako znak sadrži pored jedne ili više riječi, i slike, skice, vinjete, boje i slično;
  - b) navedenu robu, na koju se odnosi predložena geografska oznaka;
  - c) naznaku teritorije, odnosno regije, s koje roba potječe, te naznaku roba za koje se predlaže geografska oznaka;
  - d) odredbe o načinu upotrebe robe i ostale uvjete, koje moraju ispunjavati korisnici, za označavanje robe sa geografskom oznakom;
  - e) druge podatke, u skladu s provedbenim propisom.
- 3. Stav 1. i 2. neće se primjenjivati na geografske oznake, koje su zaštićene na osnovu drugih propisa.

Član 120.
Datum podnošenja prijave

- 1. Za priznanje datuma podnošenja prijave dovoljno je da prijava podnesena Institutu na taj datum sadrži slijedeće elemente:
  - a) zahtjev za registraciju geografske oznake;
  - b) ime odnosno naziv i adresu podnosioca prijave;
  - c) izgled geografske oznake;
  - d) vrstu robe koja se obilježava određenom geografskom oznakom odnosno nazivom.

2. Na prijavu koja sadrži sve elemente iz stava 1. upisuje se broj prijave i datum njenog prijema u Institutu, o čemu se, na zahtjev podnosioca, izdaje potvrda.
3. Ako prijava ne sadrži sve elemente iz stava 1., Institut će pozvati podnosioca prijave da otkloni nedostatke, u roku koji je utvrđen provedbenim propisom.
4. Ako podnosilac prijave u određenom roku otkloni nedostatke, takvoj prijavi priznat će se kao datum podnošenja prijave datum prijema uredne prijave u skladu sa pozivom Instituta.
5. Ako se utvrdi da je prijava iz stava 1. upisana u registar prijava a ne ispunjava uvjete iz stava 1., Institut će donijeti zaključak o brisanju takve prijave iz registra.

Član 121.

Ispitivanje urednosti prijave

1. Prijava je uredna ako sadrži sve elemente iz čl. 119. i 120. dokaz o uplati takse i troškova postupka i druge priloge propisane provedbenim propisom.
2. Ako utvrdi da prijava nije uredna, Institut će pismeno, uz navođenje razloga, pozvati podnosioca prijave da je uredi u roku koji nije duži od 90 dana od dana dostavljanja poziva.
3. Na obrazloženi zahtjev podnosioca prijave Institut će produžiti rok iz stava 2., ali najduže za 90 dana od dana isteka roka iz stava 2.

Član 122.

Odbacivanje prijave i obustavljanje postupka

1. Ako podnosilac prijave u ostavljenom roku ne postupi prema pozivu Instituta ili ne plati taksu i troškove postupka za njeno uređenje, prijava se zaključkom odbacuje.
2. Ako se podnosilac prijave pismeno izjasni u toku postupka da odustaje od zahtjeva, postupak se zaključkom obustavlja.

Član 123.

Upis geografske oznake u registar

1. Institut izdaje rješenje o registraciji geografske oznake, koja se upisuje u registar geografskih oznaka.
2. Registrovane geografske oznake Institut objavljuje u Službenom glasniku.
3. Za održavanje važnosti geografske oznake ne plaćaju se takse.

2. Prava iz geografske oznake

Član 124.

Pravo korištenja

1. Geografska oznaka je kolektivno pravo koju mogu upotrebljavati u privrednom prometu samo lica koja proizvode robu i stavljaju u promet u skladu sa pravilnikom i člana 119. stav 2.
2. Korisnik geografske oznake ima pravo oznaku upotrebljavati u privrednom prometu za označavanje roba, na koje se geografska oznaka odnosi.

Član 125.

Neovlaštena upotreba geografske oznake

1. Korištenje geografske oznake od neovlaštenih lica bit će zabranjeno:

a) kada roba ne potječe iz kraja, naznačenog geografskom oznakom, čak i ako je označeno stvarno porijeklo robe;

b) ako je upotrebljen prijevod geografske oznake ili ako geografska oznaka sadrži naznaku "vrsta", "stil", "imitacija" i slično.

2. Pravo iz stava 1. obuhvata i upotrebu geografske oznake na sredstvima za pakovanje, katalogima, prospektima, oglasima i drugim oblicima ponude, uputstvima, fakturama, korespondenciji i drugim oblicima poslovne dokumentacije, kao i uvoz i izvoz proizvoda sa tom geografskom oznakom.

Član 126. **Trajanje prava**

Trajanje geografske oznake nije vremenski ograničeno, ukoliko nije na zahtjev nadležnih organa izbrisana iz registra.

GLAVA III - REGISTRI I ODRŽAVANJE PRAVA

Član 127. **Upis u registar**

Datum objave patentne prijave, odnosno datum izdavanja rješenja o priznanju industrijskog dizajna, žiga odnosno registracije geografske oznake, smatra se kao datum upisa priznatog prava u registar.

Član 128. **Isprava o priznatom pravu i patentni spis**

1. Nakon upisa priznatog prava u registar i uplate naknade za štampanje, Institut izdaje ispravu koja sadrži: podatke o pravu, nosiocu prava, upisu u registar, objavi i datumu izdavanja rješenja o dodjeli, odnosno registraciji prava i druge podatke, koji su propisani provedbenim propisom.

2. Nakon upisa patenta, odnosno patenta sa skraćenim trajanjem u registar i uplate naknade za štampanje, Institut izdaje patentni spis nosiocu patenta, odnosno patenta sa skraćenim trajanjem.

Član 129. **Objava priznatog prava**

1. Priznato pravo upisano u odgovarajući registar objavljuje se u Službenom glasniku.

2. Objava patenta sastoji se od objave patentnog zahtjeva, karakterističnog crteža, ukoliko postoji, bibliografskih podataka, kao i drugih podataka, utvrđenih provedbenim propisom.

Član 130. **Upis promjene u registar**

1. Na zahtjev podnosioca prijave ili nosioca prava, Institut upisuje u odgovarajući registar sve promjene koje se odnose na pravo, odnosno imaoca prava, kao što su prijenos prava, ugovorna licenca, zalog i prinudno izvršenje, promjena imena, odnosno firme i adrese odnosno sjedišta imaoca, kao i druge promjene do kojih je došlo nakon podnošenja prijave ili nakon priznanja prava, pod uvjetom da one odgovaraju stvarnom stanju, što se dokazuje odgovarajućim dokumentom.

2. U registar iz stava 1. Institut, po službenoj dužnosti, upisuje podatke o ništavnosti prava, poništenju žiga, prinudnoj licenci i druge podatke o pravomoćnim sudskim odlukama.

3. Za upis promjene u registar i objavljivanje podataka u Službenom glasniku, plaćaju se takse i troškovi postupka. Ako takse i troškovi postupka nisu plaćeni, smatrat će se da je podnosilac odustao od zahtjeva.

4. Podaci o upisanoj promjeni u registar objavljuju se u Službenom glasniku.

Član 131.
Održavanje prava

1. Za održavanje priznatog prava plaćaju se propisane takse i troškovi postupka:
  - a) za patente: za svaku godinu, i to u periodu posljednje godine važenja;
  - b) za žigove: za svakih 10 godina, i to u periodu posljednje godine važenja;
  - c) za industrijski dizajn, za 10 godina važenja.
2. Ako taksa i troškovi postupka za održavanje prava iz stava 1. nisu plaćeni u roku iz stava 1., mogu se platiti u naknadnom roku od šest mjeseci od dana isteka roka iz stava 1., u iznosu propisane takse i troškova postupka uvećanom za 50%.
3. Ako takse i troškovi postupka za održavanje prava nisu plaćene ni u naknadnom roku iz stava 2., priznata prava prestaju važiti narednog dana od dana isteka redovnog roka za plaćanje taksi i troškova postupka za održavanje prava u važnosti.

GLAVA IV - PROMET PRAVA

Član 132.
Prijenos prava

1. Nosilac patenta, žiga, odnosno industrijskog dizajna može pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom i drugim propisima, prenijeti na drugog u cjelini ili djelimično svoje pravo.
2. Odredba stava 1. odnosi se i na podnosioca prijave.
3. Za valjanost prijenosa prava potrebna je pismena forma. Prema savjesnim trećim licima prijenos ima pravno dještvo od trenutka upisa u registar.
4. Tužbe koje propisuje ovaj zakon mogu se do upisa prijenosa prava u registar podnositi protiv dosadašnjeg imaoca prava.
5. U nedostatku suprotne odredbe, s prijenosom preduzeća prenosi se i žig.
6. Upis prijenosa prava vrši se na zahtjev jednog od učesnika prijenosa i objavljuje se u Službenom glasniku.
7. Kolektivni žig i geografska oznaka ne mogu biti predmet prijenosa prava.

Član 133.
Licenca

1. Za ugovorno ustupanje iskorištavanja patenta, industrijskog dizajna ili ugovorno ustupanje upotrebe žiga zaključuje se ugovor o licenci, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.
2. Odredba stava 1. odnosi se i na podnosioca prijave.
3. Ako je patent odnosno industrijski dizajn prijavilo više lica ili je patent, odnosno industrijski dizajn priznat na ime više lica, za ugovor o licenci potrebna je saglasnost svih tih lica.
4. Kolektivni žig i geografska oznaka ne mogu biti predmet ugovora o licenci.

5. U ugovoru o licenci ništavna je svaka odredba koja bi korisniku licence postavljala ograničenja koja ne proizilaze iz prava koje je predmet ugovora, a niti su potrebna za ostvarenje tog prava.
6. Upis licence u registar vrši se na zahtjev jedne od ugovornih strana i objavljuje u Službenom glasniku.
7. Licenca koja nije upisana u registar nema pravno dejstvo prema trećim licima.

Član 134.
Prinudna licenca

1. Sud Bosne i Hercegovine isključivo je nadležan i može izdati prinudnu licencu na zahtjev zainteresovanog lica, ako nosilac patenta ne iskorištava zaštićeni pronalazak ili ga iskorištava u obimu koji nije dovoljan za zadovoljavanje potreba domaćeg tržišta i ako odbija zaključiti ugovor o licenci ili postavlja neopravdane uvjete za zaključenje tog ugovora.
2. Zahtjev za izdavanje prinudne licence može se podnijeti nakon isteka roka od četiri godine od datuma podnošenja prijave ili nakon isteka roka od tri godine od datuma priznanja patenta, zavisno od toga, koji od ova dva datuma nastupi kasnije.
3. Ako je iskorištavanje zaštićenog pronalaska od javnog interesa (zdravstvo, odbrana, zaštita i unapređivanje čovjekove okoline) ili od posebnog interesa za pojedinu granu privrede, prinudna licenca može se izdati i prije isteka rokova iz stava 2.
4. Prinudna licenca ne može se odobriti ako nosilac patenta dokaže postojanje zakonskih razloga koji opravdavaju neiskorištavanje ili nedovoljno iskorištavanje zaštićenog pronalaska.
5. U slučaju izdavanja prinudne licence, nosilac patenta ima pravo na naknadu primjerenu ekonomskoj vrijednosti licence koja se određuje odlukom suda iz stava 1.

Član 135.
Svrha prinudne licence

1. Prinudna licenca odobrava snabdjevanje domaćeg tržišta. Ona ne može biti isključiva i njeno trajanje vezano je isključivo uz trajanje razloga zbog kojih je odobrena.
2. Prinudna licenca ne može se prenositi bez prijenosa proizvodnog pogona, odnosno njegovog dijela u kojem se iskorištava pronalazak za koji je izdata.

GLAVA V - SUDSKA ZAŠTITA

1. Zaštita prava

Član 136.
Odgovornost

1. Imalac isključivog prava industrijskog vlasništva može zahtijevati:
  - a) da se licu koje neopravdano koristi njegovo pravo zabrani povreda prava i dalja povreda prava;
  - b) da lice koje je povrijedilo pravo ukloni stanje koje je nastalo povredom, naročito da odstrani sredstva i predmete povrede;
  - c) da se sredstva i predmeti povrede unište;
  - d) da se presuda objavi o trošku tuženog, u javnom glasilu, u obimu i na način, kako odluči sud.

2. Lice koje povrijedi isključivo pravo industrijskog vlasništva, mora imati prava vratiti neopravdano stečenu korist, koju je stekao, odnosno odgovoran je za prouzrokovanu štetu po općim pravilima utvrđenim za naknadu štete.

3. Novčanu naknadu iz stava 2. imalac prava može zahtijevati, ako je:

- tuženi stekao dobit kroz povredu prava;
- imalac prava izgubio dobit zbog povrede prava;
- za iznos, koji je mogao dobiti, da je dozvolio iskorištavanje roba trećim licima uz naknadu.

4. Ako je predmet povrede objavljena prijava patenta, podnesena u inostranstvu u smislu člana 5. stav 3. podnositelj ne može zahtijevati za period od objavljivanja do dodjele patenta, naknadu u smislu st. 2. i 3., ali može zahtijevati pravičnu nadoknadu štete.

Član 137. **Povreda prava**

1. Kršenjem prava industrijskog vlasništva smatra se svako neovlašteno korištenje zaštićenog pronalaska, oblika proizvoda ili njegovog dijela u proizvodnji ili privrednom prometu, odnosno zaštićenog znaka ili geografske oznake u privrednom prometu ili neopravdano raspolaganje sa patentom, industrijskim dizajnom, žigom ili geografskom oznakom.

2. Ako je predmet povrede patent, s kojim je zaštićen postupak za proizvodnju nove materije, smatra se, da je svaka materija istog sastava ili ista, proizvedena po zaštićenom postupku, dok se suprotno ne dokaže. Teret dokazivanja pada na onoga koji proizvodi materiju, pri čemu treba poštovati njegov zakonski interes za zaštitu poslovne tajne.

3. Povredom industrijskog dizajna, žiga ili geografske oznake smatra se i njihovo podražavanje.

4. Podražavanje u smislu stava 3., postoji, ako prosječan kupac robe odnosno prosječan korisnik usluge, bez obzira na vrstu robe, odnosno usluge, može uočiti razliku samo ako obrati naročitu pažnju, odnosno ako žig ili znak predstavlja prijevod ili transkripciju znaka.

Član 138. **Tužba zbog povrede prava**

1. Tužbu zbog povrede prava iz čl. 54., 86., 110. i člana 124. stav 2. može podnijeti podnositelj prijave, nosilac prava, korisnik geografske oznake i lice koje je steklo isključivo pravo.

2. Tužbu zbog upotrebe znaka suprotno članu 72. stava 1. tač. h) i i) može također, podnijeti organ, koji je nadležan za izdavanje dozvola ili lice koje odobrava upotrebu takvog znaka.

3. Ako se tužba odnosi na povredu privremenih prava iz patenta, sud će prekinuti postupak, dok Institut ne izda rješenje iz člana 44.

Član 139. **Rok za podnošenje tužbe**

1. Tužba za povredu prava može se podnijeti u roku od tri godine od dana saznanja za povredu i učinioca.

2. Tužbu nije moguće podnijeti poslije isteka roka od pet godina od dana učinjene povrede.

Član 140. **Hitan postupak**

Postupak po tužbi zbog povrede prava industrijskog vlasništva je hitan.

Član 141.

Privremene mjere i osiguranje dokaza

1. Sud može, na zahtjev podnosioca, odrediti privremene mjere, kojima se sprečava povreda prava, a naročito radi sprečavanja stavljanja robe na tržište, uključujući uvoz robe, odmah nakon carinjenja robe i obezbjeđenje odgovarajućih dokaza u vezi sa vjerovatnom povredom.
2. Privremene mjere i obezbjeđenje dokaza sud može odrediti bez saslušanja suprotne strane, a naročito ako bi bilo koje odlaganje moglo prouzrokovati nepopravljivu štetu imaocu prava ili kada bi postojala opasnost od uništenja dokaza. Stranke će biti obaviještene o određenoj privremenoj mjeri bez saslušanja, a najkasnije nakon određivanja mjere.
3. Zahtjev za određivanje privremene mjere, odnosno za obezbjeđenje dokaza, mora sadržavati dokaze, koji u dovoljnoj mjeri dokazuju, da je podnosilac zahtjeva imalac prava i da se njegova prava povređuju, odnosno da je povreda prava izvjesna.
4. Sud može od podnosioca zahtjeva zahtijevati polog novčanog iznosa, na ime kaucije.
5. Postupak po zahtjevu je hitan.
6. Ako podnosilac zahtjeva najkasnije u roku od 31 kalendarskog dana ne podnese tužbu, sud može, na zahtjev tuženog postupak obustaviti, ukinuti odgovarajuće radnje i naložiti predlagatelju da plati odgovarajuću naknadu zbog štete nanesene ovim mjerama.
7. U postupku određivanja privremenih mjera i obezbjeđenja dokaza postupa se po odredbama Zakona o izvršnom postupku i Zakona o parničnom postupku, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

2. Oспорavanje prava na patent, žig i industrijski dizajn

Član 142.

Oспорavanje prava na patent odnosno industrijski dizajn

1. Pronalazač, njegov nasljednik ili drugi pravni sljednik može tužbom zahtijevati, za svo vrijeme trajanja patenta, da ga sud oglasi nosiocem patenta, ako je patent izdat na ime lica koje nije pronalazač, njegov nasljednik ili drugi pravni sljednik.
2. Autor industrijskog dizajna, njegov nasljednik ili drugi pravni sljednik može tužbom kod nadležnog suda tražiti da se opozove pravo na industrijski dizajn, ako je pravo priznato na ime lica koje nije autor, nasljednik autora ili drugi pravni sljednik.

Član 143.

Oспорavanje prava na žig

1. Fizičko ili pravno lice koje u prometu koristi znak za obilježavanje roba, odnosno usluga, a koji je drugo lice registrovalo na svoje ime za obilježavanje istih ili sličnih roba, odnosno usluga, može tražiti da ga sud oglasi za nosioca prava, samo ako dokaže da je taj znak bio opće poznat za obilježavanje njegovih roba, odnosno usluga, prije nego što je tuženi podnio prijavu.
2. Ako tuženi dokaže da je isti ili sličan znak koristio u prometu za obilježavanje istih ili sličnih roba, odnosno usluga, isto koliko i tužilac ili duže od njega, sud će odbiti tužbeni zahtjev iz stava 1.
3. Tužba iz stava 1. ne može se podnijeti nakon isteka roka od pet godina od dana upisa žiga u registar.

Član 144.

Upis u registar na osnovu sudske odluke

1. U roku od tri mjeseca od dana dostavljanja sudske odluke, kojom je usvojen tužbeni zahtjev iz čl. 142. i 143., tužilac može zahtijevati da se on upiše u registar kao imalac patenta, industrijskog dizajna, odnosno žiga i da mu se o tome izda odgovarajuća isprava.

2. Ako lice, čijem je tužbenom zahtjevu udovoljeno, u roku iz stava 1. ne dostavi zahtjev, da se upiše u registar kao imalac prava koje mu je priznato, upisano pravo će se brisati iz registra.

3. Sud je dužan dostaviti odluku Institutu.

Član 145.

Važnost prava, dobijenih od ranijeg imaoca

1. Prava, koje je drugo lice steklo od ranijeg imaoca prava iz člana 144., važe također i prema novom imaocu prava, pod uvjetom da su bila upisana u odgovarajući registar ili uredno prijavljena za upis prije podnošenja tužbe.

3. Spor za priznanje autorstva

Član 146.

Tužba za priznanje autorstva

1. Pronalazač, odnosno autor industrijskog dizajna može tužbom kod nadležnog suda zahtijevati, da bude naveden u prijavi i svim ispravama u skladu sa članom 3. stav 3.

2. Tužilac može također zahtijevati, da se pravomoćna presuda donesena u sporu za priznanje autorstva, objavi o trošku tuženog. Pronalazač, odnosno autor može također, tražiti naknadu za učinjenu moralnu štetu.

3. Tužba se može podnijeti za cijelo vrijeme trajanja patenta, odnosno industrijskog dizajna.

4. Smrću pronalazača, odnosno autora pravo na tužbu prelazi na njegove nasljednike.

GLAVA VI - MJERE CARINSKIH ORGANA

Član 147.

Mjere carinskih organa

1. Ako nosilac prava industrijskog vlasništva učini vjerovatnim da bi uvozom određene robe u državu bila povrijeđena njegova isključiva prava, carinski organi mogu na njegov prijedlog narediti:

a) da nosilac prava ili njegov predstavnik može pregledati robu;

b) da se roba oduzme, isključi iz prometa ili uništi.

2. U prijedlogu iz stava 1. nosilac prava mora predložiti detaljan opis robe, odgovarajuće dokaze o svom isključivom pravu i njegovoj vjerovatnoj povredi. Na zahtjev carinskih organa nosilac prava mora položiti garanciju za moguću štetu, koja bi nastala tim mjerama.

3. Carinski organi moraju obavijestiti uvoznika i primaoca robe o svojoj odluci, bez odlaganja. Carinski organi će ukinuti mjere ako nosilac prava u roku od sedam dana ne podnese tužbu ili pokrene drugi postupak da opravda preduzete mjere.

4. Bliže odredbe o postupku pred carinskim organima uredit će se posebnim propisom.

GLAVA VII - KAZNENE ODREDBE

Član 148.

Prekršaji

1. Novčanom kaznom od 1.000 KM do 100.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice:
  - a) ako koristi znake, bez odobrenja nadležnog državnog, odnosno drugog organa (član 72. tač. h) i i);
  - b) ako objavi povjerljivi pronalazak ili podnese prijavu u inostranstvu bez dozvole ministarstva nadležnog za odbranu, odnosno unutrašnje poslove (čl. 48. i 52.);
  - c) ako se zastupanjem bavi lice koje nije upisano u registar (čl. 14. i 16.);
  - d) ako na robu ili usluge neovlašteno stavlja oznaku (R) ili drugu oznaku kojom se obavještavaju ostali učesnici u prometu da je znak zaštićen žigom (član 86. stav 7.).
2. Novčanom kaznom od 100 do 5.000 KM kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu.
3. Novčanom kaznom ne većom od 1.500 KM kaznit će se fizičko lice, koje napravi prekršaj iz stava 1. tač. a), b) ili d).

Član 149. **Krivična djela**

1. Ko neovlašteno podnese prijavu patenta ili u prijavi patenta ne navede ili lažno navede pronalazača ili učini dostupnim javnosti sadržaj pronalaska prije nego je pronalazak objavljen na zakonom utvrđeni način, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.
2. Ko bez ovlaštenja izrađuje, uvozi, prenosi preko granice, nudi, stavlja u promet, skladišti ili upotrebljava proizvod ili postupak koji je predmet patentne zaštite, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.
3. Ako je izvršenjem krivičnog djela iz st. 1. i 2. pribavljena znatna imovinska korist ili je prouzrokovana znatna šteta, a izvršilac je postupao s ciljem pribavljanja takve imovinske koristi ili prouzrokovanja takve štete, izvršilac će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
4. Predmeti koji su bili namijenjeni ili upotrebjeni za izvršenje krivičnog djela ili su nastali izvršenjem krivičnog djela iz st. 2. i 3., oduzet će se i uništiti.
5. Ko protivno odredbama ovog zakona povrijedi tuđi žig, industrijski dizajn i geografsku oznaku kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.
6. Kaznom iz stava 5. kaznit će se svako lice koje neovlašteno izrađuje, uvozi, prenosi preko granice, nudi, stavlja u promet, skladišti ili upotrebljava proizvod koji je predmet zaštite iz stava 5.
7. Ko neovlašteno upotrijebi naziv tuđe firme ili neovlašteno unese u svoj naziv tuđa obilježja ili obilježja prava iz stava 5. kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.
8. Ako je izvršenjem krivičnog djela iz st. 5. i 6. pribavljena znatna imovinska korist ili je prouzrokovana znatna šteta, a izvršilac je postupao s ciljem pribavljanja takve imovinske koristi ili prouzrokovanja takve štete, izvršilac će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.
9. Predmeti koji su bili namijenjeni ili upotrijebljeni za izvršenje krivičnog djela ili su nastali izvršenjem krivičnog djela iz stava 5. oduzet će se i uništiti.
10. Visina novčanih kazni iz ovog člana utvrđuje se pojedinačno za svako krivično djelo u skladu sa važećim propisom kojim je regulisana ova materija.

Član 150. **Nadležnost za vođenje postupka**

1. Vođenje postupka za krivična djela utvrđena ovim zakonom kao i za donošenje rješenja u drugom stepenu za prekršaje utvrđene ovim zakonom nadležan je Sud Bosne i Hercegovine.
2. Za vođenje postupka za prekršaje utvrđene ovim zakonom, nadležni su sudovi entiteta.

Član 151.
Uplata sredstava

Sredstva naplaćena po osnovu kazni za prekršaje iz člana 148. uplaćuju se na račun entiteta, a sredstva naplaćena po osnovu kazni za krivična djela iz člana 149. uplaćuju se na račun Budžeta Bosne i Hercegovine.

GLAVA VIII - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 152.
Prava priznata do primjene ovog zakona

1. Sva prava industrijskog vlasništva koja su upisana u registre priznatih prava kod Instituta do dana određenog za primjenu ovog zakona ostaju na snazi i na njih će se primjenjivati odredbe ovog zakona.
2. Sva prava industrijskog vlasništva koja su upisana u registre priznatih prava kod entitetskih institucija do dana određenog za primjenu ovog zakona, podliježu ponovnom ispitivanju od strane Instituta, koji će izvršiti ispitivanje u skladu sa međunarodnim pravilima i riješiti priznavanje ovih prava u smislu ovog zakona.
3. Entitetske institucije će po službenoj dužnosti prenijeti zahtjeve koji se nalaze u postupku priznavanja prava industrijskog vlasništva Institutu, koji će ih rješavati u skladu sa ovim zakonom.

Član 153.
Postupci za priznanje prava industrijskog vlasništva u toku

1. Odredbe ovog zakona primjenjivat će se i na prijave za priznanje prava industrijskog vlasništva koje su podnesene Institutu od 01.03.1992. godine do dana određenog za primjenjivanje ovog zakona, a po kojima upravni postupak nije okončan.
2. Sudski postupci povodom povrede prava predviđenih ovim zakonom koji do dana stupanja na snagu ovog zakona nisu okončani, dovršit će se u skladu sa propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovog zakona.
3. Prijave patenata podnesene Institutu do dana stupanja na snagu ovog zakona, odnosno prijave patenta, a po kojima postupak nije okončan, bit će odbijene, odnosno odbačene u dijelu u kojem se zahtijeva zaštita stvari ili smjese u liječenju ljudi ili životinja. Korištenje stvari ili smjese za proizvodnju lijeka za ljude ili životinje, ne predstavlja povredu patenta za pronalazak te stvari ili smjese, ako je prijava za priznanje patenta za taj pronalazak podnesena do dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 154.
Prava industrijskog vlasništva priznata odlukama Saveznog zavoda za patente bivše SFRJ do 01.03.1992. godine

1. Prava industrijskog vlasništva priznata odlukama Saveznog zavoda za patente bivše SFRJ do 01.03.1992. godine po kojima je upravni postupak okončan pred Institutom ili u skladu sa Madridskim sporazumom o međunarodnom registrovanju žigova pred Svjetskom organizacijom za intelektualno vlasništvo (WIPO), ostaju na snazi i na njih će se primjenjivati odredbe ovog zakona.
2. Odredbe ovog zakona primjenjivat će se u postupku po prijavama za upis u registar prava industrijskog vlasništva priznatih odlukama Saveznog zavoda za patente bivše SFRJ do 01.03.1992. godine po kojima upravni postupak pred Institutom nije okončan do dana određenog za primjenjivanje ovog zakona.

Član 155.

Prijave za priznanje prava industrijskog vlasništva koje su podnesene Saveznom zavodu za patente bivše SFRJ po kojima upravni postupak nije okončan do 01.03.1992. godine

Odredbe ovog zakona primjenjivat će se u postupku po prijavama za priznanje prava industrijskog vlasništva u kojima je zahtijevano pravo prvenstva prve prijave podnesene kod Saveznog zavoda za patente bivše SFRJ po kojoj upravni postupak pred Saveznim zavodom za patente nije okončan do 01.03.1992. godine.

Član 156.

Propisi za primjenu ovog zakona

Direktor Instituta donijet će provedbene propise u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 157.

Prestanak važenja drugih propisa

1. Danom početka primjene ovog zakona prestaju da važe odredbe Zakona o patentima i znacima razlikovanja ("Službeni list RBiH", br. 21/93 i 13/94), izuzev odredaba o pronalascima i novim oblicima tijela, slike ili crteža ostvarenih u preduzeću (čl. 108. do 117.) i odredaba o tehničkim unapređenjima (čl. 118. do 125.) koji će se primjenjivati do donošenja posebnih propisa.

2. Danom početka primjene ovog zakona prestaju da važe i odredbe saveznih propisa preuzetih Zakonom o preuzimanju i primjenjivanju saveznih zakona koji se u Bosni i Hercegovini primjenjuju kao republički zakoni ("Službeni list RBiH", br. 2/92 i 13/94) i to: Pravilnik o postupku za priznanje patenta ("Službeni list SFRJ", broj 62/91), Pravilnik o postupku za priznanje prava na model, odnosno uzorak ("Službeni list SFRJ", broj 9/91), odredbi čl. 41. do 45. Pravilnika o bližem uređivanju pitanja u vezi sa postupkom za priznanje prava kojima se štite pronalasci i znaci razlikovanja ("Službeni list SFRJ", br. 35/82 i 9/91).

3. Danom početka primjene ovog zakona prestaju se primjenjivati, i: Zakon o patentima ("Službeni glasnik RS", broj 36/99), Zakon o žigovima ("Službeni glasnik RS", broj 36/99), Zakon o modelima i uzorcima ("Službeni glasnik RS", broj 36/99), Zakon o geografskim oznakama porekla ("Službeni glasnik RS", broj 36/99) i odredbe Zakona o administrativnim taksama ("Službeni glasnik RS", br. 8/94 i 10/98) kojima je uređena materija industrijskog vlasništva, kao i svi podzakonski akti doneseni na osnovu navedenih zakona.

Član 158.

Stupanje na snagu i primjena zakona

1. Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjuje se šest mjeseci počev od dana stupanja na snagu.

2. Zakon objaviti i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.